

ÚJ KÖR-KÉP

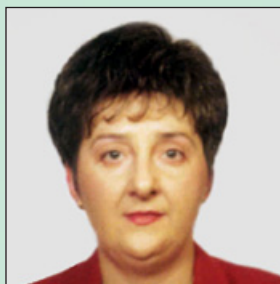
AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG LAPJA

2010. DECEMBER

XXII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

A TARTALOMBÓL

20 ÉVESEK LETTÜNK

Csökkenő kibocsátás

FELELŐSÉG A JÖVŐ
NEMZEDÉKÉRT

ÁLDOTT KARÁCSONYT,
ÉS SIKEREKBEN GAZDAG
BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK
VALAMENNYI OLVASÓNKNAK!

A környezetvédelmi igazgatás újabb kori története egybeesik a rendszerváltás időszakával. 1988-ban összevonásra került az akkori OKTH Észak-magyarországi Területi Szervezete és a Környezetvédelmi Intézet Miskolci Mérőállomása az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatósággal, majd 2 év múlva következett a szétválás. Egyik sem volt zökkenőmentes. Az abban az időben is itt dolgozó kollégák még jól emlékeznek arra, amikor a Szemere utcai irodaházban, a Fonoda úton (Sajó part), illetve a Selyemréten szétagoltan, közel sem a legjobb körülmények között kellett létrehozni egy új szervezetet, elkezdni és fokozatosan felépíteni egy európai normákhoz közelítő, a megváltozott társadalmi érzékenységet is figyelembe vevő környezetigazgatási struktúrát, szervezetet.

Az akkori körülményeinket összehasonlítva a jelenlegivel, ma egy kultúrált, technikailag jól felszerelt irodaépületben dolgozunk. A joggal elvárt színvonalas környezetvédelmi, hatósági munka megalapozásához nélkülözhetetlen a jó laboratóriumi háttér. Mindent a jól felszerelt és műszertechnikailag korszerű, akkreditált Méréközpont biztosítja, amely a vizek, a levegő, zaj, illetve talaj- és hulladék vizsgálatok magas szintű elvégzésére is alkalmas.

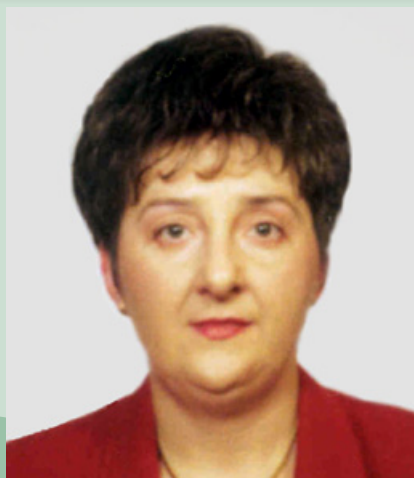
A megalakuláskor kizárólag keleti gépkocsikkal álló korszerűtlen gépjárműpark teljesen megújult. Már a '90-es évek elején olyan korszerűbb járművekhez jutottunk, mint a PHARE programból finanszírozott, nagy értékű emissziós mérőbusz. A folyamatos informatikai fejlesztések révén közel 300 hálózatra kapcsolt számítógéppel rendelkezünk, 12 db szervert üzemeltetünk. Ma már az ügyiratkezelés és a szakmai-hatósági munka jelentős része is számítógépen történik, korszerű informatikai támogatással.

A Felügyelőség az elmúlt 20 évben jelentős változáson, folyamatos fejlődésen ment keresztül, mely a munkatársak szakmai felkészültségére és a környezetigazgatás szervezetére egyaránt igaz. Az egyre növekvő feladattal a létszám soha nem tartott lépést, azonban 1999 és 2006 között, ha szerény mértékben is (123-ról 167 főre), de növekedett a létszám. A megalakuláskori 120 főhöz képest ma 158 engedélyezett létszámmal rendelkezünk, amely sajnos a jövő évben tovább fog csökkenni.

A '90-es évek elején a Felügyelőségen a szakmai és hatósági munka a maiól lényegesen eltérő társadalmi és jogszabályi környezetben zajlott. A rendszerváltás közepette kellett a munkánk színvonalát folyamatosan javítani, egy olyan többszörösén hátrányos helyzetű régióban, ahol a gazdaság összeomlott, a környezeti problémák pedig egyre számossabbakká váltak, ugyanakkor a lakossági, társadalmi elvárások velünk szemben folyamatosan növekedtek.

A feladatok növekedését jól szemlélteti például, hogy míg 1991-ben 120 fő mellett az ügyirat-forgalom kevesebb volt, mint 5000, addig húsz évvel később mindössze 25 %-kal magasabb létszámmal négyszer annyi (20 ezer) főszámú ügyet kellett elintézni.

1995-ben megszületett az új Környezetvédelmi Törvény és annak több végrehajtási rendelete, utasítása. 1999 nyarán lezárult az EU csatlakozási tárgyalások környezetvédelmi fejezete, megkezdődött a

HÚSZ ÉV EGY EMBER ÉLETÉBEN IS NAGY IDŐ. A CSECS - MÓKOR, GYERMEKKOR, SERDÜLŐKOR KÜSZÖBEIT SORRA ÁT KELL LÉPNIE, MIRE A FELNŐTT KORBA ÉRKEZIK. ÉZEK A KORSZAKOK FELÜGYELŐSÉGÜNK ÉLETÉBEN IS NYOMON KÖVETHETŐEK. 1990. DECEMBER 1-JEI HATÁLYALYAL KO - MÁNYZATI ÁTALAKÍTÁS KERETÉBEN AZ 1/1990. SZ. KTM RENDELETTEL LÉTREHOZTÁK A KÖRNYEZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉGEKET, KÖZTÜK AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖRNYEZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉGET. AZ ÉVFO - DULÓ ALKALMAT AD A VISSZATEKINTÉSRE, AZ ELMÚLT KÉT ÉVTIZED ALATT ELÉRT EREDMÉNYEK, A JÖVŐBENI FELAD - TAINK SZÁMBAVÉTELÉRE.

csatlakozásra való felkészülés, az EU környezetvédelmi direktíváinak hazai jogrendbe illesztése. A folyamatosan változó jogszabályi környezet is napról-napra újabb és újabb feladatok elé állított bennünket. Az új feladatok egy teljesen új minőségű munkavégzést igényeltek valamennyi szakterületen.

A rendszerváltást követő két évtizedben megváltozott a társadalom környezettudatossága, nőtt az igény a szakterület felkészültsége, hatékonysága valamint a hatósági munka átláthatósága és egyszerűsítése iránt. A két évtizeddel ezelőtt kialakult környezetvédelmi hatóságok tradicionálisan szektororientáltak (víz, levegő, zaj stb.) voltak, amely abból eredt, hogy a környezetvédelmi jogszabályok keletkezésük idejében a környezeti elemek elkülönült védelmét erősítették. Az utóbbi időszakban viszont az integrált környezetvédelem került előtérbe világszerte, amely maga után vonta Magyarországon is a hatósági szervezetrendszer átalakítását.

Már az Európai Unióhoz történő csatlakozást előkészítő tárgyalások során megfogalmazódott, hogy csak korszerű vezetőségű „zöld tárca” irányításával működő, egységes „zöld hatóságok” képesek hosszútávon ellátni az egyre növekvő környezetigazgatási feladatokat. Már ekkor megfogalmazódott, hogy a „hatékony és eredményes államigazgatási munka érdekében halaszthatatlan a környezetvédelem, a természetvédelem és a vízügy szakmai integrációja a minisztérium és valamennyi intézménye, területi szerve szintjén.”

Tárcaszinten 2002-ben megtörtént a környezetvédelem és a vízügy integrációja. 2004-ben megtörtént a vízügyi hatósági és az állami közfeladatok szétválasztása. A vízügyből kiválva megalakultak az önállóan működő Vízügyi Felügyelet. 2005. január 1-jére befejeződött a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi igazgatás területi szintű korszerűsítése, létrejöttek az egységes „zöld hatóságok”, melyek az addig szakterületenként külön-külön tevékenykedő környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervezeteket váltották fel. Az akkori 34 helyett ma 10 területi hatóság látja el a környezetvédelmi, a természetvédelmi és vízügyi un. „egyablakos” hatósági munkát.

Elkülönült a közhatalmi (hatósági), illetőleg az egyéb állami közfeladatokat ellátó szervek rendszere. Létrejött az egységes „zöld hatóság”, a kizárólag környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi első fokú hatósági feladatokat, és az ezek megalapozásához szükséges tevékenységet ellátó szervezetek rendszere (környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek). Kialakult továbbá a nem hatósági állami (például: ár- és belvízvédelmi, környezeti kár-elhárítási, természeti értékek megóvását szolgáló), valamint az ezekkel összefüggő és egyéb vagyonkezelői, fenntartó feladatokat ellátó szervezetrendszer (nemzeti park igazgatóságok, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok).

Amellett, hogy az eltelt 20 év során az elintézésre váró ügyek száma évről-évre növekedett, egyre erősebb felügyeleti és társadalmi kontroll mellett kell a napi szakmai munkát megfelelő színvonalon végezni. Az ügyfélbarát hatóság megvalósításaként az ügyfél teljesebb körű kiszolgálását valósítottuk meg, amikor új ügyfélszolgálatot alakítottunk ki az „A” épület-szárnny földszintjén. E mellett több olyan belső szervezési, ügykezelési intézkedést is végrehajtottunk (ügymenet egyszerűsítése, iktatórendszer korszerűsítése), mely az ügyfelek jobb kiszolgálását a gyorsabb és hatékonyabb ügyintézését szolgálják.

Egy évvel ezelőtt a Felügyelőségek szervezet átalakítását hajtottak végre, melyben az engedélyezési és felügyeleti feladatok szervezetiileg is elkülönítésre kerültek. A szervezet átalakítással csaknem egybe esett az új Ket. bevezetése, mely már önmagában is generált volna bizonyos szervezeti módosítást (melynek mértéke és iránya azonban nem mindegy). A közel egy éves tapasztalat alapján előnyök és hátrányok egyaránt mutatkoznak.

Jövőbeni feladataink megoldása során továbbra is együttműködünk a társhatóságokkal, önkormányzatokkal és a környezet védelme iránt elkötelezett társadalmi szervezetekkel, partneri viszony kialakítására törekszünk a gazdálkodó szervezetekkel.

A felügyelőségeket a környezet védelme iránt erősödő társadalmi igény hozta létre, ennek kell megfelelnünk a jövőben is, melynek határait viszont a rendelkezésre álló műszaki, gazdasági és jogszabályi keretek szabják meg.

Dr. Kopácsi Éva
igazgató

A KÖRNYEZETIGAZGATÁS FEJLŐDÉSE

A KEZDETEKTŐL NAPJAINKIG

Magyarországon a vízgazdálkodásban és víztisztaság védelemben a XII. századtól kezdve tetten érhető a központi beavatkozás. A XVIII. sz. elején Mikoviny Sámuel (Selmecbányai Bányászati Akadémia professzora) tevékenysége tekinthető meghatározónak a későbbi szabályozás szempontjából.

Mária Terézia II. dekrétumának 14. cikkelye (1751), majd az 1840. évi X. tc. már a szennyvezékek büntetését is lehetővé tette. Tudományosan megalkalmazott szabályozások a XIX. sz. második felétől, majd a XX. sz. harmincas éveitől születtek.

A magyar társadalomban a 70-es évektől kezdett aggodni a környezet szennyezése miatt. Ez a társadalmi folyamat a törvény előkészítés felgyorsuláshoz vezetett és megszületett az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi II. törvény, mely megfogalmazta az akkori környezetpolitika alapelveit.

Ebben az időszakban a környezetvédelem területei még különböző hivatalok felelősségi körébe tartoztak. Egyrészt az Országos Vízügyi Hivatal (OVH) felügyeletével 1954-ban létrejött 12 vízügyi igazgatóságnak már voltak környezetvédelmi feladatai (vízelátás-csatornázás, vízminőség-védelem). A környezet- és természetvédelem területi feladatait az 1979-ben létrehozott Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal (OKTH) 7 területi szerve látta el. Bizonyos környezetvédelmi feladatokat a megyei és települési tanácsok is elláttak.

ELŐDSZERVEZETEK

A felügyelőség megalakulásának és fejlődésének 20 éves értékelésénél nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a környezetvédelem egyes szakterületei, szakágazatai ennél jóval hosszabb, nem egy esetben 25-30 éves illetve ennél is régebbi (VÍZIG) szakmai múlttal tekintenek vissza.

A felügyelőség egyik elődszervezete az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság tekint vissza a legnagyobb szakmai múltra. A vízügyi igazgatóságok 1954-ben alakultak, a vízminőség-védelem kialakulásának kezdetét 1959-től, a vízvizsgáló laboratóriumok létrehozásától számítjuk. A Vízminőségi Felügyeletet a 31/1962. OVH sz. utasítás alapján hozták létre, feladata elsősorban a felszíni vizek vízminőségének vizsgálata, a szennyvízkibocsátók ellenőrzése, illetve a szennyvezékek felszámolásához szükséges intézkedések megtétele, valamint a szennyvezékek előre jelzése volt.

Az 1/1961. Kormányrendelet alapján kezdődött meg a szennyvíz kibocsátó üzemek rendszeres szennyvíz ellenőrző vizsgálata. A 16/1966. OVH sz. utasítás alapján a Vízminőségi Felügyelet önálló szervezeti egységgé alakult. A jelentősebb felszíni vízfolyásainkról és a szennyvízkibocsátókról ettől az időponttól állnak rendelkezésre vízvizsgálati adatok.

A Felügyelőség másik elődszervezetében, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatalban a veszélyes hulladékgazdálkodás, a zaj- és rez-

gésvédelem, valamint a természetvédelem hatósági tevékenységének kialakulása és megerősödése követhető nyomon. Ebben a szervezetben a veszélyes hulladékok felügyeletével kapcsolatos feladatok az 56/1981. MT rendelet hatályba lépésével kezdődtek, ez a szakterület csaknem 30 éves múltat tekint vissza. A zaj- és rezgésvédelmi hatósági tevékenység 1983-tól datálódik az ide vonatkozó 12/1983. MT rendelet alapján. Ez a szakterület is több mint 25 éves fejlődésen ment keresztül.

A harmadik elődszervezet, a Környezetvédelmi Intézet Miskolci Mérőállomása mögött is jelentős szakmai múlt állt. Egy 1973-ban hozott kormánydöntés alapján az Építési és Városfejlesztési Minisztérium felhatalmazást kapott, hogy a levegőtisztaság-védelem jogi alapjait hozza létre. Megalkották a 11/1973. (IV. 18.) ÉVM rendeletet és az Építésügyi Minőségellenőrző Intézetben létrehoztak egy levegőtisztaság-védelmi mérőcsoportot az ipari emissziók mérésére.

Amikor 1979-ben létrejött az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal, a mérőhálózat az ÉMI-ből kivált, és mint az OKTH Levegőtisztaság-védelmi Intézete működött tovább. 1981-ben a tevékenységi terület bővítése után létrehozták a Környezetvédelmi Intézetet.

1988-ban ezeknek a szervezeteknek - az OKTH Észak-magyarországi Felügyelősége, a Környezetvédelmi Intézet Miskolci Mérőállomása és az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság - összeolvadásával alakult egy egységes hatósági-szakmai szervezet, az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, a Felügyelőség elődszervezete.

A KÖRNYEZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉGEK MEGALKULÁSA

1990-ben az 1/1990. (XI.13.) KTM rendelet a vízgyűjtő területekhez rendelt létrehozta az ország területén a 12 környezetvédelmi felügyelőséget, melyek első fokú hatósági jogkört gyakoroltak a helyhez kötött légszennyező források, a vízminőség-védelem, zaj- és rezgés elleni védelem, valamint a veszélyes hulladékok káros hatásai elleni védelem tekintetében.

A korszerű laboratóriumokkal felszerelt szervezetek feladatát elsősorban a jogszabályok betartásának ellenőrzésében, a környezet állapotának monitorozásában, a regionális információs rendszerek működtetésében, a környezetvédelmi fejlesztések és beruházások engedélyezésében határozták meg.

Az 90-es évektől kezdődően számos a környezetvédelemmel kapcsolatos jogszabály lépett életbe, melyek közül a legjelentősebb a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, mely átfogó jogi keretet ad és a preventív környezetvédelemre helyezi a hangsúlyt. A környezetvédelmi törvény magába integrálta a korábban kormányrendeleti szinten szabályozott környezeti hatásvizsgálat intézményét és új jogi eszközöket is (pl. környezetvédelmi felülvizsgálat) szabályoz. Röviddel

ezután új törvény született a vízgazdálkodás (1995. évi LII. tv.) és a természetvédelem (1996. évi LII. tv.) szabályozására is.

2003. végéig befejeződött az EU jogharmonizáció, az uniós környezetvédelmi jogszabályok hazai jogrendbe illesztése. Alig több mint két év alatt a vízvédelmet, levegőtisztaság-védelmet, zajvédelmet, hulladékgazdálkodást érintő jogszabályok egész sorát alkották meg, köztük a hulladékgazdálkodási törvényt és csaknem 30 végrehajtási rendeletét. Az új jogszabályok közül ki kell emelni az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól szóló 193/2001. (X. 19.) Kormányrendelet (később a 314/2005.(XII. 25.) Kr. váltotta fel), mely az Európai Tanács Integrált Szennyezés-megelőzésről és Csökkentésről szóló irányelvét ültette át a magyar jogrendbe, és amely a környezethasználó létesítmények működését, tevékenységük környezeti hatásait átfogó engedély megszerzéséhez köti.

Az elmúlt két évtizedet jellemző jelentős törvényalkotási és intézmény fejlesztési törekvések ellenére a környezetvédelem területén a települési szennyvízcsatorna rendszer és tisztítási infrastruktúra, a települési hulladék-gazdálkodás és a levegőtisztaság-védelem területén jelentős lemaradást kellett és még kell pótolni ahhoz, hogy elérjük a fejlett európai országok színvonalát. A felzárkózás költsége olyan mértékű, melyet csak tervszerűen, a nemzeti programokba integrálva (Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti Fejlesztési Terv,) és uniós források felhasználásával lehet végrehajtani.

Az 1990. decemberében megalakult Felügyelőség rövid idő alatt kialakította szervezeti rendszerét, melyet a későbbiekben rugalmasan tudott a változó körülményekhez igazítani. A megfelelő szakismeret, az informatikai háttér, az egyre korszerűsödő infrastruktúrális ellátottság és eszközpark révén mára már méltó helyet foglal el a regionális közigazgatásban.

EGYSÉGES „ZÖLD” HATÓSÁG

Már az EU integráció előkészítése során megfogalmazódott az egységes „zöld hatóságok” létrehozásának igénye. 2002-ben megtörtént a környezetvédelem és a vízügy tárcaszintű integrációja. 2005. január 1-jére befejeződött a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi igazgatás korszerűsítése, létrejöttek az egységes „zöld hatóságok”.

Az előzőekben a szakmai múltjukban is bemutatott vízvédelmi, levegőtisztaság- és zajvédelmi, hulladék-felügyeleti, környezetértékelési, természetvédelmi szakterületek, a jól felszerelt laboratóriumi háttérrel együtt műszakilag alapozzák meg azt a felügyelőségen folyó környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági munkát, mely a térségben folyó gazdasági szerkezetátalakítást úgy segíti elő, hogy közben a környezet állapota folyamatosan javuljon.

Sallai Ferenc

FOLYAMATOSAN VÁLTOZÓ JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

A FELÜGYELŐSÉG MEGALKULÁSAKOR A KÖRNYEZETVÉDELMI SZABÁLYOZÁS ALAPJAIT, AZ ALKOTMÁNY, AZ EMBERI KÖRNYEZET VÉDELMI EGYSÉGESEN ÉS ÁTFOGÓAN SZABÁLYOZÓ 1976. ÉVI II. TÖRVÉNY, AZ ÉPÍTÉSÜGYRŐL SZÓLÓ 1964. ÉVI III. TÖRVÉNY ÉS A VÍZÜGYRŐL SZÓLÓ 1964. ÉVI IV. TÖRVÉNY ADTA.

A környezeti elemek szektorális védelmét biztosította az 56/1981. (XI. 18.) MT. rendelet a veszélyes hulladékokról, a 12/1983. (V. 12.) MT. rendelet zaj-és rezgésvédelemről és a 21/1986. (VI. 2.) MT. rendelet a levegő tisztaságának védelméről.

Az egyes környezet és természetvédelmi jogszabályok módosításáról, valamint a jegyző környezet-és természetvédelmi feladat és hatásköréről szóló 24/1992. (I. 28.) Kormány rendelet hatáskör megosztást eredményezett az önkormányzat jegyzője és a felügyelőség között zaj- és rezgés kibocsátás, valamint levegőtisztaság védelmi szempontból a szolgáltató és ipari tevékenységek vonatkozásában.

A hatósági, szakhatósági eljárás szabályait az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény állapította meg.

Igazi mérföldkővet a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Ktv.) jelentett. A törvény előírta, hogy a települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot meg kell küldeni a felügyelőségnek véleményezésre. A Ktv. felhatalmazást adott a hulladékgazdálkodási törvény, továbbá a víz- és talajszennyezés megszüntetésére kötelezési jogkört biztosító jogszabály kiadására, a környezet terhelését, igénybevételét csökkentő intézkedések fedezetét megteremtő díjakra: a környezetterhelési díjakra, az igénybevételi járulékokra, a termékdíjakra és a betét díjakra vonatkozó szabályozásra.

A végrehajtás tárgyában számos jogi norma megalkotása vált szükségessé. Míg is késik a biztosítékadási és céltartalék képzési kötelezettséget előíró jogszabályok megalkotása.

Előrelépést jelentett a 80/1999. (VI. 11.) Kormány rendelet, mely szerint nemcsak az új tevékenység telepengedély köteles, hanem az is, amely a rendelet hatályba lépésekor már folyamatban volt. A telepengedélyt a jegyző adta ki, a felügyelőség szakhatósággént működött közre.

Az uniós csatlakozás felgyorsította a jogalkotási folyamatot. A környezetvédelmi jogszabályok többsége 2000 és 2003 között jelent meg, melyek a feladat-és hatáskört számottevően bővítették.

A levegőtisztaság védelméről szóló a 21/2001. (II. 14.) Kormányrendelet megjelenését követően kiadásra kerültek az üzemeltetők részére az új kibocsátási határértékeket megállapító határozatok.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény értelmében az üzemelő hulladéklerakókra 2003. január 1-ig teljes körű felülvizsgálatot kellett végezteni.

A 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet és a 213/2001. (XI. 14.) Kormányrendelet hatályba lépésével számottevően növekedett a veszélyes hulladék és települési hulladék kezelés engedélyezésére irányuló eljárások száma.

A 193/2001. (X. 19.) Kormányrendelet alapján 2002-ben 11, 2003-ban 63 esetben adtunk ki kötelező határozatot teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat benyújtására az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás lefolytatása érdekében.

A felszín alatti víz és földtani közeg védelméről szóló 33/2000. (III. 17.) Kormányrendelet alapján 33 db részleges felülvizsgálatot elrendelő határozat lett kiadva. A Korm. rendelet komoly adatszolgáltatási kötelezettségből eredő feladatokat rótt a felügyelőségre.

A környezetvédelmi hatósági nyilvántartás szabályairól szóló 7/2000. (V. 18.) KöM rendelet hatályba lépése is növelte a feladatainkat.

A 341/2004. (XII. 22.) Kormányrendelet alapján 2005. január 1-től a felügyelőség az első fokú környezetvédelmi, természetvédelmi, tájvédelmi és vízügyi hatósági, szakhatósági jogköröket lát el.

A Felügyelőséghez kerültek a NP igazgatóságoktól a természetvédelmi hatósági és tájvédelmi szakhatósági feladatok, valamint az Észak-magyarországi Vízügyi Felügyeletről a vízügyi hatósági feladatok. A legnagyobb feladatot az új hatáskörök átvétele jelentette: az Iktató Rendszer és a Statisztikai Nyilvántartó Rendszer alkalmassá tétele az új típusú ügyiratok nyilvántartására, az új jogszabályok megismerése, az új hatáskörökre eljárási rendek kidolgozása.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény eljárási szabályaiiban sok új feladatot ruházott a Felügyelőségre. Az államigazgatás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvényhez képest új alapokra helyezte az eljárási normákat (pl. az eljárás során eldöntendő bizonyos kérdésekben végzést kell hozni, az eljárás megindításáról értesíteni kell hivataltól

indult eljárásban az ismert ellenérdekű, illetve érintett ügyfelet, hirdetményeknek, tájékoztatásoknak az internetes honlapon való közzététele stb.).

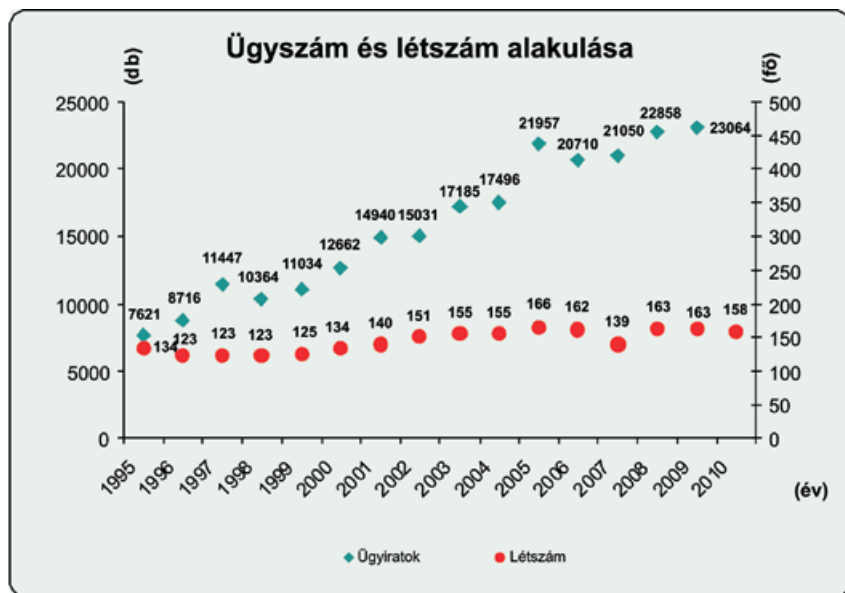
2006. január 1-jén lépett hatályba a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet. A rendelet a korábbi szabályozáshoz képest szintén új feladatokkal bővítette a hatóság munkáját. pl. hirdetményezés, közlemény elkészítése, az előzetes vizsgálat során kötelezően tárgyalás tartása, a tárgyalásról jegyzőkönyv készítése stb.

2006. január 16-án lépett hatályba a környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 33/2005. (XII. 25.) KvVM rendelet. A korábbi általánosságban 5.000 Ft eljárási illeték helyett a rendelet mellékletében felsorolt kérelemre induló eljárásokban igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. módosítása bevezette az egyéb eljárási költség és felügyeleti díj fogalmát. Az egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységekkel kapcsolatos felügyeleti díj megfizetésének részletes szabályairól szóló 4/2007. (II. 21.) KvVM rendelet, valamint a környezetvédelmi és vízügyi hatósági eljárás során felmerülő egyéb eljárási költségekről rendelkező 72/2007. (IV. 17.) Korm. rendelet került kiadásra.

A környezeti alnyilvántartásról szóló 78/2007. (IV. 24.) Korm. rendelet szintén jelentős adminisztratív terhet telepített a Felügyelőségre.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. 2007. évi módosításával változtak a környezetvédelmi jogi felelősség szabályai. Ezzel egyidejűleg került kiadásra a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Kormány rendelet és a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól 91/2007. (IV. 26.) Kormány rendelet.

A MŰKÖDÉS FELTÉTELE A STABIL GAZDÁLKODÁS

FELÜGYELŐSÉGÜNK A MINISZTER ÁLTAL IRÁNYÍTOTT ÖNÁLLÓAN MŰKÖDŐ ÉS GAZDÁLKODÓ (KINCSTÁRI KÖRBE TARTOZÓ), KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERV. A GAZDÁLKODÁST ÉVES KÖLTSÉGVETÉS ALAPJÁN FOLYTATJUK.

KÖLTSÉGVETÉS ALAKULÁSA

Pénzügyi-gazdasági tevékenységünk egyik legfontosabb jellemzője a költségvetésünk, melynek módosított kiadási és bevételi előirányzatának főösszege 1991. évben 74 millió forint volt, ugyanez 2010-ben tervezett szinten 933,9 millió forint. Ez év végéig költségvetésünk főösszege megközelíti az 1 milliárd forintot. A költségvetés növekedése is jól érzékelteti az elmúlt 20 év változásait, amely mögött a hatósági, szakmai tevékenységünk fejlődése, az egyre bővülő feladatrendszer áll. A növekedés jól érzékelteti az elmúlt 20 év gazdasági-társadalmi változásait, szakmai tevékenységünk fejlődését, egyre bővülő feladatrendszerét. A költségvetés alakulását 1991. és 2010. között az 1. ábra szemlélteti.

A finanszírozásban 2005-ig a költségvetési támogatás játszott a döntő szerepet, mely kiegészült a Mérőközpont által szabad kapacitás terhére, megrendelésre végzett szolgáltatásokból (laborvizsgálatokból) származó bevételekkel. 2006-tól az igazgatási szolgáltatási díj és a felügyeleti díj fizetési kötele-

zettség bevezetésével saját bevételeink aránya jelentősen megnövekedett, költségvetésünk bevételi szerkezete alapvetően megváltozott (2. ábra). A hatósági tevékenységhez kapcsolódó bevételek realisan nem tervezhetők, nem egyenletesen folynak be, ezért gazdálkodásunk átalakult, bonyolultabbá vált.

Kiadásaink 70-75 %-át a személyi juttatásokra és a munkaadót terhelő járulékokra, 25-30 %-át dologi kiadásokra fordítjuk.

Működésünket megalakulásunk óta az ésszerű takarékoság jellemzi, aminek köszönhetően likviditási gondjaink nem voltak és kisebb, esetenként nagyobb fejlesztések is megvalósulhattak.

VAGYONI HELYZET ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK VÁLTOZÁSA

Megalakuláskor az induló vagyonunk nettó értéke nem érte el a 100 millió forintot (98,4 millió), amely 2010-re meghétszereződött (733,9 millió).

A kezdetekben több telephelyen működő szervezet 1992-ben új irodaházba költözött, majd épületátalakítással a laboratórium is itt kapott helyet. 1995-ben elkezdődött az 1960-ban épült irodaház külső, belső rekonstrukciója, amelynek során az energiatakarékos megoldásokat és a Felügyelőség új arculatának kialakítását tartottuk szem előtt. 2004-ben a „B” épületszárnyban megnyitottuk Ügyfélszolgálati Tájékoztató Irodánkat, ezzel is segítve az ügyfelekkel való kulturáltabb együttműködést. 2005-ben és 2008-ban egy-egy irottári helyiség teljes korszerűsítésére is sor került.

Mindezeket túl jelentős javulást értünk el a munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételekben is. For-

rásaink függvényében évről-évre, folyamatos beruházásokkal megújítottuk gépjárműparkunkat, informatikai hálózatot cseréltünk, korszerű számítógépekkel és irodatechnikai eszközökkel rendelkezünk. Tűz- és betörérsjelző rendszert építettünk ki és régi irodabútorainkat is lecseréltük. A mérőközpont eszközei, műszerei jelentős részt képviselnek vagyonunkon belül. Az elmúlt időszakban különféle programok (JICA, PHARE, KIOP) keretében, minisztériumi átvett pénzeszközökből és saját forrásokból is történtek beszerzések és eszközfejlesztések, ennek ellenére az átlagos elhasználtsági fok növekszik, jelenleg 90%-os. Az itt használt eszközök 80 %-a, ezen belül a 26 db nagy értékű (5 – 33 millió Ft közötti értékű) eszköz 20 db nullára leírt. Az egyre növekvő feladatokhoz való alkalmazkodás megköveteli korszerű eszközök használatát, szükséges lenne központi forrás biztosítása a cserék és pótlások megvalósításához.

A befektetett eszközeink nettó értéke jelenleg 566,8 millió forint, amely az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat a fenti fejlesztések ellenére, ugyanis az elszámolt értékcsökkenés évente meghaladja a beruházások értékét.

Összességében az elmúlt 20 évben a felügyelőség gazdálkodási tevékenysége, működési feltételei és vagyoni helyzete hatalmasat változott. A gazdasági helyzet folyamatos változása, elvonások, átszervezések és egyéb terhek mellett sikerült a működőképességet fenntartani, a szakmai feladatellátás hátterét biztosítani és színvonalán javítani.

Toldi Csilla
gazd. igh.

Folytatás a 4. oldalról

2007. év végén megjelent a környezeti zaj- és rezgés elleni védelemről szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, továbbá a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet, melynek értelmében a Felügyelőség másodfokú hatósági szerepkört is betölt a zaj- és rezgésvédelmi ügyekben.

Az új feladatok mellett szólni kell arról a hatáskörcsökkentésről (szakhatósági hatáskörök deregulációja) is, amelyet a közigazgatási eljárások egyszerűsítését célzó 358/2008. (XII. 31.) és 362/2008. (XII. 31.) Kormányrendelet végrehajtása eredményezett.

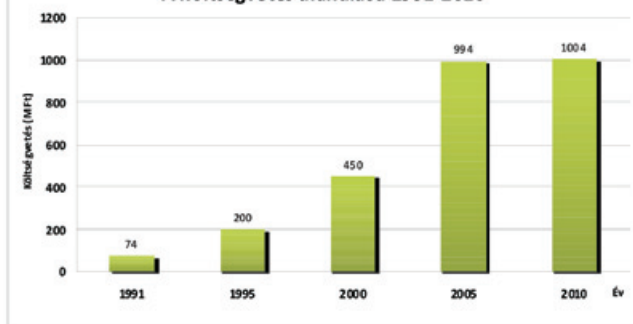
Ebben a gyakorta változó jogszabályi környezetben végezzük munkánkat, amely mindenkitől naprakész tudást, folyamatos figyelmet és fejlődést követel.

A HATÓSÁGI MUNKA MEGHATÁROZÓ ELEMEI

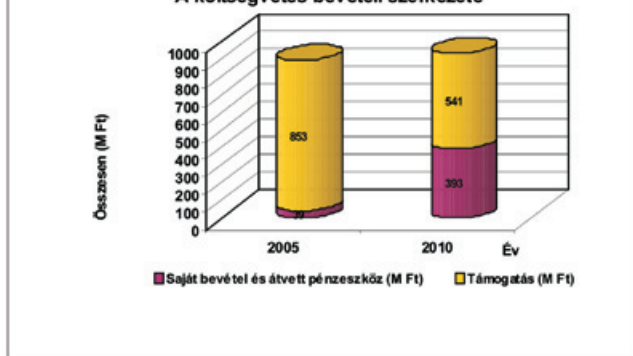
A Felügyelőség, mint jogalkalmazó az előbbieken ismertetett jogszabályok keretei között a 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet alapján gyakorolja az elsőfokú környezetvédelmi, természetvédelmi, tájvédelmi és vízügyi hatósági, szakhatósági jogköröket, valamint zaj- és rezgésvédelmi ügyekben másodfokú hatósági jogkört lát el. Jogkörében eljárva határozatot hoz, engedélyt, kötelezést ad ki, bírságot vet ki, határértéket állapít meg, egyéb határozatot hoz. Szakhatósági jogkörében közreműködik más hatóság eljárásában. A hatósági munka meghatározó elemeit az engedélyek és szakhatósági hozzájárulások adják, 2005-ben, amikor a vízügyi és természetvédelmi jogköröket a Felügyelőséghez telepítették az ügyek száma ugrásszerűen nőtt. Ennél is többet mond az ügyiratok számának változása, mely 1995. évi 7 600-ról 23 000-re növekedett, ez idő alatt a létszám 134-ről mindössze 158 főre nőtt (grafikon).

Dr. Szomorodjuk Katalin

A költségvetés alakulása 1991-2010

A költségvetés bevételi szerkezete

A BERUHÁZÁSOKHOZ VEZETŐ ZÖLD ÚT

BERUHÁZÁSOK KÖRNYEZETI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA

A környezetvédelmi engedélyezési eljárások alapját képező hatásvizsgálatról jogszabály először az USA-ban jelent meg 1969-ben, az Európai Gazdasági Közösségben 1985-ben, Magyarországon pedig 1993-ban. A szoros értelemben vett, környezeti hatásvizsgálaton alapuló engedélyezési eljárások az alábbi táblázatban szereplő jogszabályok alapján folytak, illetve folynak.

Környezeti hatásvizsgálatok kapcsolatos jogszabályok (1993-2010)	
jogszabály	érvényes
86/1993. (IV. 4.) Korm. rend. az egyes tevékenységek környezeti hatásvizsgálatának átmeneti szabályozásáról	1993. VII. 4-től 1995. XII. 19.-ig
152/1995. (XII. 12.) Korm. rend. a környezeti hatásvizsgálat elvégzéséhez kötött tevékenységek köréről és az ezzel kapcsolatos hatósági eljárás részletes szabályairól	1995. XII. 19-től 2001. IV. 15-ig
20/2001. (II. 14.) Korm. rend. a környezeti hatásvizsgálatról	2001. IV. 15-től 2006. I. 1-ig
314/2005. (XII. 25.) Korm. rend. a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról	2006. I. 1-től

1993-2010 között a jogszabályi változások miatt csökkent a mérlegelés nélkül hatásvizsgálat-köteles tevékenységek száma, ugyanakkor egyre több tevékenység, vagy annak jelentős módosítása került be a hatásvizsgálattal érintett tevékenységek körébe (1. ábra).

2010-től a környezethasználó akkor is kérheti előzetes vizsgálati eljárás lefolytatását, ha nem tartozik

a kérelmezett tevékenység a jogszabályok mellékleteiben szereplő tevékenységek közé.

Ezen túlmenően a jelentős hatás megállapítása érdekében külön eljárások (előzetes vizsgálati eljárás, előzetes konzultáció) alakultak ki. Emiatt az előzetes vizsgálatok/konzultációk és a hatásvizsgálatok száma jelentősen eltért. A környezeti hatásvizsgálatok jó mutatói lettek a nagyberuházásoknak (2. ábra).

2002-2004 között a környezeti hatásvizsgálati eljárások nemzetközi gyakorlatát is módunkban volt tanulmányozni. Az ott szerzett gyakorlati tapasztalatokat „az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról” szóló 148/1999. (X. 13.) Korm. rendelet alapján 2007 és 2010 között lefolytatott több előzetes vizsgálati és környezeti hatásvizsgálati nemzetközi eljárásban hasznosítottuk.

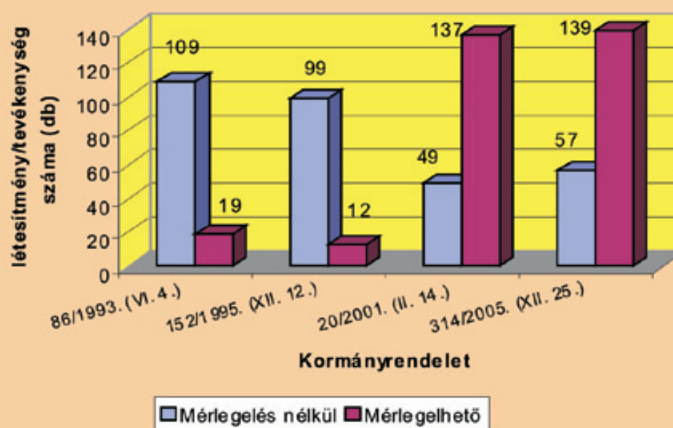
A BERUHÁZÁSOK KÖRNYEZETI HATÁSAINAK MINIMALIZÁLÁSA

Az 1990-es évektől előtérbe kerültek a nagyobb környezeti igénybevétellel járó, döntően ipari tevé-

kenységek, melyek kapcsán a fenntartható fejlődés érdekében alapelvek vált, hogy ha a környezeti problémák egy részének az ipar az előidézője, akkor az iparnak a megoldás részesévé is kell válnia. 1990-ben kiadásra került a tagállamok számára kötelezően alkalmazandó, az integrált szennyezés-megelőzésről és csökkentésről (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control) szóló irányelv, melynek célja a tevékenységükkel a környezetre jelentős hatást gyakorló ipari és mezőgazdasági cégek kibocsátásainak megelőzése, csökkentése és ellenőrzése. Az irányelvet „az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól” szóló 193/2001. (X. 19.) Korm. rendelet ültette át a hazai jogrendbe, melyet 2006-tól „a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról” szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet váltott fel

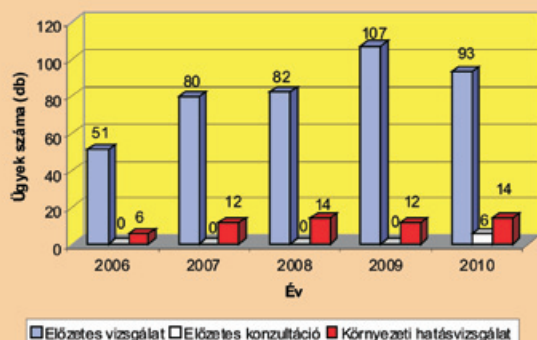
Az irányelv végrehajtásának alapját képező adatbázis 2004-2008 között az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási Nyilvántartási Rendszer (EPER – European Pollutant Emission Register), melyet 2008. *Folytatás a 7. oldalon*

Hatásvizsgálat köteles tevékenységek számának alakulása (1993-2010)

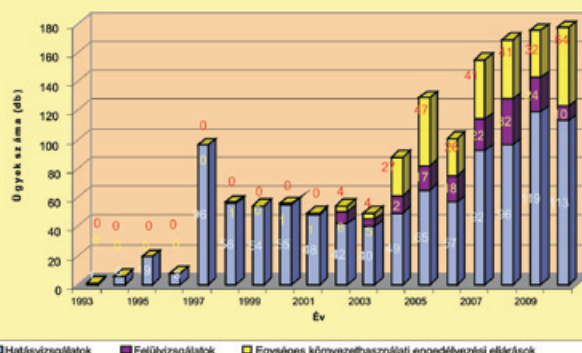
1. ábra

Hatásvizsgálati eljárások

2. ábra

Környezetvédelmi engedélyezési eljárások (1993-2010)

3. ábra

TUDÁS, KÉPESSÉG, KÉSZSÉG - HUMÁNPOLITIKA

Folytatás a 6. oldalról

után az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás (E-PRTR – Pollutant Release and Transfer Register) váltott fel. Az interneten hozzáférhető adatbázis a környezeti elemekbe (levegő, víz, talaj) kibocsátott, és a hulladékként átvitt szennyezőanyag mennyiségeket telephelyek és üzemeltetők szerinti megoszlásban tartalmazza. Rendszeres bevallásokon alapszik; kibocsátási, átviteli és tevékenységi küszöbértékhez kötött.

Felügyelőségünk 1990. december 1-jei megalakulásakor 120 fővel kezdte meg működését, a 1994-ig 138 főre emelkedett. A 1996-ban („Bokros” korszak) történt leépítés 123 főre apasztotta a létszámot. Emelkedés 199-től kezdődött, a csúcspontot 2006-ban értük el, 167 fővel. A következő év drasztikus leépítéssel kezdődött, létszámunk visszaesett az 1994-es szintre, 139 főre. 2010-ben az engedélyezett létszámunk 158 fő. Az induláskori létszámból 25 fő még jelenleg is a munkatársunk.

A humánpolitikai tevékenység ellátása során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a megüresedett álláshelyekre, valamint a létszámfejlesztések során jelentkező üres álláshelyekre megfelelő felkészültségű, képzettségű szakemberek felvételére kerüljön sor annak érdekében, hogy a szervezet számára előírt feladatokat jó színvonalon lehessen ellátni.

Az emberi erőforrásokban megtestesülő vagyon megőrzése és gyarapítása csak a tudás, a képességek és készségek fejlesztése útján érhető el. E gondolat előtérbe helyezésével szerveztük képzési, oktatási tevékenységünket, mely elősegítette azt, hogy munkatársaink a folyamatosan változó jogszabályi környezetnek, a növekvő szakmai kihívásoknak feladataik ellátása során meg tudjanak felelni.

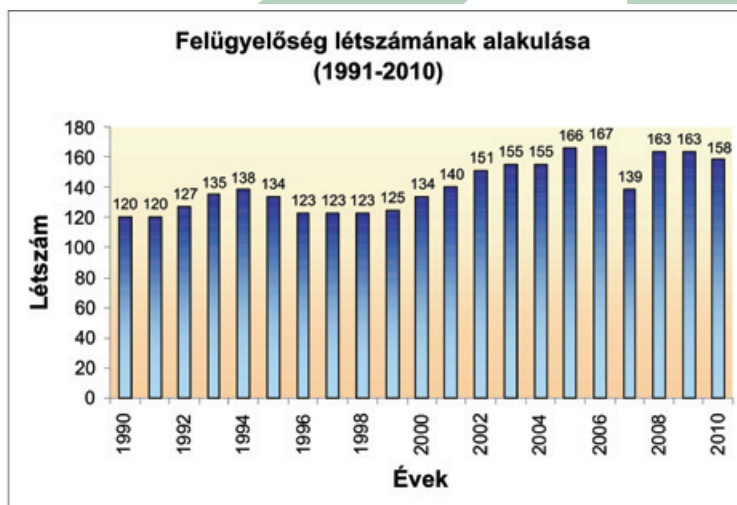
Az intézmény megalakulása óta támogatást nyújtott iskolarendszerű képzésekben való részvételhez, mellyel elősegített az első diplomát nyújtó alapképzésben illetve másoddiplomát nyújtó képzésben való részvétel. Ezen túlmenően informatikai, idegen nyelvi illetve a különböző szakterületekre vonatkozó speciális szakmai képzések kerültek lebonyolításra.

MIÉRT INTEGRÁLT?

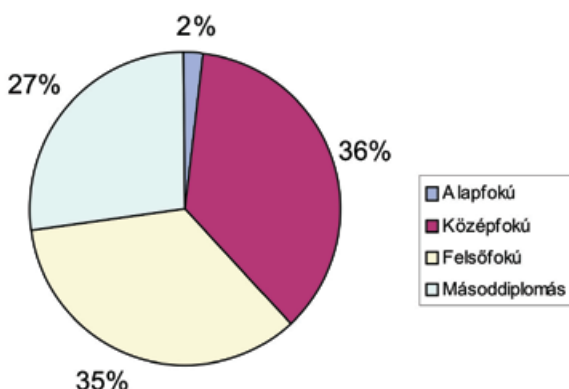
Egyrészt, mert egy adott tevékenység által okozott környezeti hatásokat és a különböző környezeti elemek terhelését komplex módon, egységesen, azok kölcsönhatásaiban vizsgálja, így valamely környezeti elem igénybevitelének, illetve terhelésének megelőzése, csökkentése vagy megszüntetése céljából nem engedhető meg más környezeti elem károsítása, illetve szennyezése.

Másrészt, mert a technológiát is vizsgálja és elősegíti az elérhető legjobb technikához (BAT: Best Available Techniques) való közelítést az energiahatékonyság, a környezetbiztonság, a hulladékminimalizálás szempontrendszerének figyelembevételével, így módon aktívan hozzájárul a környezeti kibocsátások csökkentéséhez, a környezetállapot javulásához.

Harmadrészt, mert e típusú engedélyezési eljárás egybefoglalja az egyes környezeti elemekre vonatkozó környezetvédelmi követelményeket.

Iskolai végzettség szerinti megoszlás (2010)

Az illetékességi területünkön lévő egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenységek száma a nagylétszámú állattartó telepek, élelmiszeripar kivételével minden ágazatban növekedett.

A 2002-2010 között 130 egységes környezethasználati engedélyt adtunk ki, éves átlagban 14-15-öt. Az elmúlt közel 20 év alatt lefolytatott környezetvédelmi engedélyezési eljárások számának alakulását a 3. ábra mutatja.

Összefoglalóan: a környezetvédelmi engedélyezések célja a jelentős környezeti hatásokat generáló, nagy kockázatot jelentő, döntően ipari létesítmények (nagyberuházások) környezeti hatásainak egységes szempontok szerinti elbírálása, üzemelésének évenkénti ellenőrzése, ötvenként történő felülvizsgálata, technológiai kibocsátásainak rögzítése, illetőleg az alkalmazott technológiák összevetése a mindenkor elérhető legjobb technikákkal. A BAT követelmények teljesítése folyamatosan generálja a technikai fejlesztéseket, a környezeti kibocsátások csökkentését, ezáltal a környezeti állapot javulását.

Vígh Noémi

INTÉZKEDÉSEINK ALAPJA A MEGBÍZHATÓ LABORATÓRIUMI HÁTTÉR

A VÍZLABORTÓL A KOMPLEX MÉRŐKÖZPONTIG

A mai komplex mérőközpont egy hosszú fejlődési folyamat eredményeként a Felügyelőség előd-szervezeteinek szakági laboratóriumaiából alakult ki.

Az első vízvizsgáló laboratóriumokat az 50-es évek végén hozták létre, melyek a vízügyi igazgatóságok szervezetén belül szerveződött egységes laboratóriumi hálózattá. Az 1/1961. sz. Kormányrendelet kötelezővé tette a szennyvízkibocsátók ellenőrzésével kapcsolatos helyszíni és laboratóriumi vizsgálatokat. A felszíni vizek vízminőségének ún. országos törzshálózati vizsgálata szintén laboratóriumi hátteret igényelt.

A 11/1973. (IV.18.) ÉVM rendelet megteremtette a levegőtisztaság-védelem jogi alapjait és az Építési-ügyi Minőségellenőrző Intézetben (ÉMI) létrehozta egy levegőtisztaság-védelmi mérőcsoportot az ipari emissziók mérésére.

1979-ben létrejött az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal, a mérőhálózat az ÉMI-ből kivált, és mint az OKTH Levegőtisztaság-védelmi Intézete működött tovább.

1988-ban a környezetvédelem és a vízügy össze-

sel történő ellenőrzését. A rendelet az OLM üzemeltetését a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségek feladatául szabja. Kormánydöntés alapján 2002. február 1-i határral az ÁNTSZ megyei intézeteitől a feladatokkal együtt átvettük a légszennyezettségi mérőhálózatot.

2007-től a laborfeladatok tovább bővültek, központi döntés alapján azóta Felügyelőségünk látja el a Közép-Tisza-vidéki KTVF (Jász-Nagykun-Szolnok-megye) területén jelentkező mérési, vizsgálati feladatokat is.

Dióhéjban ez volt a rövid története Mérőközpont kialakulásának. Az elmúlt két évtizedben végbement jelentős fejlődés eredményeként ma egy jól felszerelt, korszerű, akkreditált mérőközponttal rendelkezünk.

A feladatok a környezet állapotának rendsze-

Talajvédelemmel és hulladékgazdálkodással kapcsolatban szennyezett talaj és hulladékok vizsgálata történik hatósági döntést megalapozó céllal.

Levegőtisztaság-védelmi emisszió mérések, valamint zaj-és rezgés mérés célja a kibocsátási határérték megállapítása, valamint betartásának ellenőrzése.

vonásakor az ÉVIZIG vízminőség vizsgáló laboratóriumából és az OKTH levegőtisztaság-védelmi mérőhálózatából egy komplex Mérőszolgálat jött létre.

Amikor 20 évvel ezelőtt az ÉKÖVIZIG kettévált és megalakult az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség, a környezetvédelmi feladatokkal együtt a Mérőszolgálat is a felügyelőséghez került. Néhány évig még a régi helyén, a Sajóparton működött. 1995 februárjában az irodaházhoz csatlakozó épületszárnyban, külső-belső felújítással egy korszerű laboratóriumi környezet alakult ki. 2005-ben névváltozás történt, azóta Mérőközpont néven látja el feladatát.

A levegő védelmével kapcsolatos 21/2001. (II. 14) Korm. rendelet előírja a légszennyezettség mérés-

juk a felszíni vizek és üledéke, a felszín alatti vizek, szennyvizek, valamint a talaj szennyezettség, a hulladékokat, a légszennyező anyagokat, a levegőminőségét, a környezeti zaj mértékét.

A kommunális és ipari szennyvízkibocsátók ellenőrző vizsgálatát a kibocsátási határérték betartása, másrészt a befogadók terhelésének megállapítása céljából végezzük.

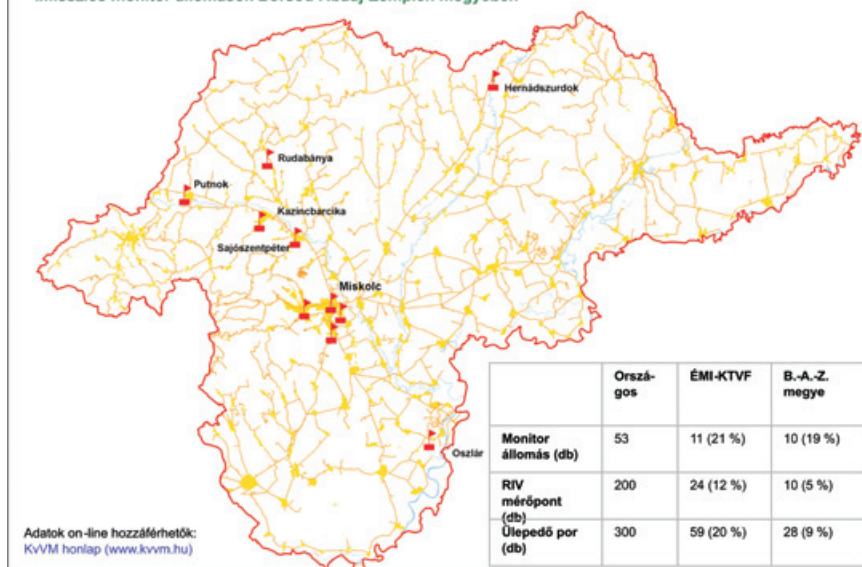
res, monitoring jellegű megfigyelésre, a változások nyomon követésére irányultak, másrészt a hatósági eljárásokhoz kapcsolódó környezeti állapot, szennyező anyag kibocsátás és a rendkívüli szennyezések környezeti hatásainak megállapítására terjed ki. Vizsgál-

Levegőtisztaság-védelmi immisszió mérés keretében működtetjük az OLM illetékességi területünkön lévő állomásait. A levegőminőség vizsgálatát 11 automata mérőállomáson és 1 mobil mérőbusszal végezzük. Az ülepedő por mintavétele 7 település (12 hely), nagyterfogataramú mintavétel szállópor mintavétel (PM 10) 7 helyen történik.

A légszennyező források által kibocsátott szennyezőanyagok mintavétele és nagy részének mérése külső telephelyeken történik. Erre a célra egy műszerekkel jól felszerelt mérőbusz áll rendelkezésünkre.

Immissziós monitor állomások Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

FEJLESZTÉSEK, KORSZERŰ MÉRŐMŰSZEREK

Az akkreditált laboratóriumi feladatok ellátásához megfelelő személyi, anyagi és tárgyi feltételek, egy korszerű, jól felszerelt laboratórium áll rendelkezésünkre. A műszer és eszközállomány a laboratórium működésének kezdetétől folyamatosan fejlődik és bővül, egyes műszerek és eszközök beszerzése a PHARE műszerfejlesztési programhoz kapcsolódik. Jelentősen bővült a műszerpark az USAID, JICA és a francia hulladékos program keretében is. A korszerű műszerpark alkalmas a legújabb előírások szerinti szerves és szervetlen mikro- és makro-szennyezők vizsgálatára (GC-MS, ICP, TOC, TN, AOX, mikroszkópok, folyamatos mérőműszerek levegőminőség méréséhez).

AKKREDITÁLT STÁTUSZ (1995)

Mérőközpontunk 1995-óta a NAT által kiadott akkreditált státusszal rendelkezik. Működésének általános feltételeit az MSZ-EN ISO/IEC 17025:2005-es szabvány tartalmazza. Az akkreditált státusz megléte jogszabályi követelménye a különböző vizsgálatoknak. A 3, újabban 4 éves időtartamokra érvényes akkreditált státusz fenntartásának fontos feltétele a Nemzeti Akkreditáló Testület eljárása alapján végzett évenkénti felülvizsgálat, valamint a különböző körvizsgálatokban való megfelelő színvonalú részvétel és a minőségi munka. Rendszeresen részt veszünk, évente több alkalommal hazai (QualcoDuna) és nemzetközi (QualcoDanube, Euromet, Transnational Monitoring Network) interkalibrációs mérésekben. A légszennyező források által kibocsátott szennyezőanyagok mérésével kapcsolatos körméréseket a víz, talaj, fenéküledék vizsgálatokkal kapcsolatos körméréseket a Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. (VITUKI) szervezi.

HATÓSÁGI INTÉZKEDÉST MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

A mérőközpont az ipari kibocsátók mérésével (levegő, víz, zaj), a rendkívüli szennyezések mintáinak vizsgálatával a hatósági munkát segíti.

A rendkívüli szennyezés utáni talaj, hulladék és víz vizsgálatok segítik a szennyező felderítését, a szennyezés nagyságának és az esetleges kármentesítés mértékének megállapítását a hatóság által.

Levegőtisztaságvédelmi emisszió méréseket végzünk a saját és 2005-től a KÖTI-KTVF területén a helyhez kötött légszennyező pontforrásokra meghatározott kibocsátási határértékek betartásának ellenőrzésére.

A mérőbusz alkalmas kéndioxid, szénmonoxid, nitrogén-oxidok, széndioxid, oxigén tartalom folyamatos vizsgálatára, rendelkezik hordozható gáz- és gőzállapotú szerves anyagok lángionizációs detektorral történő mérésére szolgáló készülékkel, továbbá metán-, nem metán szénhidrogének kimutatására szolgáló analizátorral.

Zaj- és rezgésmérések tekintetében tevékenységünk döntő hányadát környezeti zajvizsgálatok jelentik. Túlnyomórészt ipari, gyártási tevékenységek által a környezetbe emittált zajok mérése történik. Kisebb részt képvisel a - főként közúti - közlekedéstől származó zajok vizsgálata, s nem utolsósorban, de arányait tekintve legkevesebb számban fordul elő bizonyos szolgáltatások által keltett - főként zenei - zajok mérése.

A KÖRNYEZETÁLLAPOT MÉRÉSE, MONITOROZÁSA

A környezet állapotának rendszeres, monitoring jellegű megfigyelésére és a változások nyomon követésére vizsgáljuk a felszíni vizek és azok üledéke, a felszín alatti vizek, a környezeti levegő minőségét.

A felszíni vizek vízminőségi állapotát 2006 végéig az ún. törzshálózati vizsgálatok keretében 33 szelvényben, heti, kétheti, havi gyakorisággal, 28 komponensre vizsgáltuk. 2007. január 1-jétől a VKI-nek

megfelelő monitoring keretében átlagosan 50 víztestet mintegy 100 szelvényben vizsgálunk, számos fizikai, kémiai („veszélyes anyagok”: nehézfémek és szerves mikroszennyezők) és biológiai (öt élőlény csoport) alkotóra.

Az új monitoring rendszerben új elemként jelent meg a folyó- és állóvízi víztestek kijelölése, tipizálása és az egyes típusok referencia-jellemzőinek meghatározása, mely a különböző fizikai, kémiai és biológiai paraméterek szerinti minősítés alapjául szolgál. Az új rendszer bevezetését egy kb. egy éves átmeneti program előzte meg, ezt követően került sor a VKI előírásainak megfelelő alap-, operatív- és vizsgálati monitoring programok kialakítására. A VKI szerinti monitoring a 2007-ben történt bevezetés óta összesen 109 folyó- és 12 állóvízi víztest közel 200 mintavételi helyére vonatkozóan végeztünk különböző vizsgálatokat. Az alapmonitoring-program keretén belül kerül sor az 1982 óta működő, a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság szervei által a magyar határt alkotó és a határ által átmetszett vízfolyásokon (Szartos, Hernád, Bodrog, Ronyva, Bódva, Sajó, Tisza) végzendő mintavételre, az ahhoz kapcsolódó vizsgálatokra és a vízminőség értékelésre a Magyar-Szlovák Határvízi Bizottság Vízminőségvédelmi Albizottságának 60. tárgyalásán elfogadott szabályzata alapján.

Az USA Nemzetközi Fejlesztési Ügynöksége (USAID) és a Környezetvédelmi Minisztérium között létrejött szándéknyilatkozat alapján 2000-ben 3 db automata vízminőségmérő állomás létesült Tisza River Monitoring néven, ebből egy az illetékességi területünkön a Hernád folyón Hernádszurdoknál a másik kettő a Szamoson Csenger-nél és a Berettyón Pocsajnál. A monitorállomások a határon túlról érkező szennyezések mérésére és megfelelő időben történő jelzésére alkalmas. A mérőállomások egységes rendszerben működnek, a rendszergazdai feladatot Felügyelőségünk látja el.

A levegőtisztaság-védelmi immisszió mérések keretében a környezeti levegő minőségét ellenőrizzük az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) illetékességi területünkön lévő mintavételi pontjain.

Muránszky Mária
Gulyásné Deák Magdolna
Uram János

A Phare program keretében 1992-ben kapott mérőbusz

EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS KAPCSOLATOK

HATÓSÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A környezetvédelem, mint tudomány és mint szakma is multidiszciplináris terület, érdekeit csak az államigazgatás többi szereplőivel együtt tudja maradéktalanul érvényesíteni.

Szakhatósággként megalakulásunktól korrekt együttműködésre törekedtünk valamennyi az illetékségi területünkön (ez alapvetően két megyét takar) tevékenykedő társhatósággal, önkormányzattal, ügyességgel, bírósággal, a köztársasági megbízotti, illetve később államigazgatási hivatallal.

Szakhatósággként részt veszünk az ÁNTSZ Regionális Intézete, a Bányakapitányság, a Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal Miskolci Területi Műszaki Biztonsági Felügyelet, a BAZ Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága és az Élelmiszerlánc- Biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága, Erdészeti Igazgatósága, valamint a Nemzeti Közlekedési Hatóság

1999. februárjában megalakult a Magyar-Szlovák Környezetvédelmi Vegyes Bizottság, melyet a Magyar és a Szlovák Köztársaság Kormánya a környezet- és természetvédelem terén való együttműködésről szóló Egyezményrel egyidejűleg hozott létre. Az ennek keretében működő Környezeti Elemek és Informatikai Munkacsoport munkájában szakértői szinten szintén közreműködünk.

TÁMOGATJUK A KÖRNYEZETTUDOMÁNY MŰHELYEIT

A környezetvédelem több tudományágat együtt alkalmazó szakterület. A felsőoktatási intézményekkel kialakult jó kapcsolatunk a szakmai oktatást és tudományos együttműködést erősíti. A Miskolci Egyetemmel alakult ki a legszorosabb, szinte napi kapcsolat, melyet együttműködési megállapodásban is rögzítettünk. Az egyetem gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkező oktatói gyakran nyújtanak szakmai segítséget a Felügyelőség szakértői, jogi munkájában.

A szakembereképzést oly módon is segítjük, hogy egy-egy munkatársunk meghívott óraadóként ad elő az egyetem környezettan szakos hallgatóinak. Számos hallgatót fogadunk nyári szakmai gyakorlaton, akik számára a Felügyelőségen folyó tevékenység megismerésén túl esetenként a környezet használók szakmai bemutatását, látogatását is megszervezzük. Egyre többen készítik szakdolgozatukat a vízvédelmi, hulladékgazdálkodási, levegőtisztaság védelmi témakörben munkatársainkkal konzultálva.

A Miskolci Egyetem mellett több évre visszatekinthető az együttműködés az egri Eszterházy Károly Főiskolával és bővítjük a kapcsolatainkat a Debreceni Egyetemmel, a Budapesti Műszaki Egyetemmel és más felsőfokú intézményekkel is.

A ZÖLD SZERVEZETEK SEGÍTHETIK MUNKÁNKAT

A környezetvédelem ügyének előtérbe kerülése, a társadalom környezet-érzékenysége fokozódása az elmúlt évtizedekben civil és zöld szervezet aktivizálódását vonta maga után. Ezek a zöld szervezetek hatékony segítséget nyújtanak szakszerű információkkal a környezeti problémák feltárásában, a környezeti nevelés és tudatformálás társadalmi bázisának kiépítésében, lakossági kapcsolat-

tartásban. Szorosabb együttműködés a területünkön meghatározó tevékenységet végző szervezetekkel (Miskolci Ökológiai Intézet, miskolci ÖKO-KÖR, az egri „Életfa” Környezetvédő Szövetség) alakult ki.

KORSZERŰ ÜGYFÉLSZOLGÁLAT, ÜGYFÉLBARÁT ÜGYINTÉZÉS

2004-ben az „A” épületszárny földszintjén egy korszerű ügyfélszolgálati irodát alakítottunk ki, ahol az ügyfelek, korrekt és szakszerű tájékoztatást kapnak az ügyeik intézésével kapcsolatban.

Az ügyfelek teljesebb körű kiszolgálása, az ügyfélbarát hatóság megvalósítása érdekében felvilágosítást adunk a benyújtandó kérelmekről, adatszolgáltatásokról, ezeket tájékoztató nyomtatványokkal is segítjük.

Az ügyfélszolgálaton mód nyílik szakmai kérdések szakértőkkel történő megbeszélésére.

Csaknem valamennyi területen bővültek a feladatok. Ezek maradéktalan ellátása érdekében az ügymenetet több alkalommal korszerűsítettük, szervezeti szinten is többször változtatásokat hajtottunk végre. Ezzel ügyintézésünket felgyorsítottuk.

Ezeket a változtatásokat számítógépes rendszerünk fejlesztésével és kihasználásával, saját számítógépes programok kifejlesztésével értük el.

Számítógépes ellenőrző rendszert fejlesztettünk ki az ügymenet nyomon követésére, mely az ügymenet ellenőrzése mellett az EU felé történő adatszolgáltatásainkat is segíti.

KÖZÉRDEKŰ TÁJÉKOZTATÁS, ADATSZOLGÁLTATÁS

A jobb információszolgáltatás érdekében a Felügyelőség néhány éve honlapot üzemeltet, melyen az ügyfelek, és a lakosság részére szükséges szakmai információkat elhelyezi.

A Felügyelőség - figyelemmel a 2005. évi XC. tv., a 18/2005. (XII.27.) IHM rendelet és a 305/2005. (XII.25.) Korm. rendeletben foglaltakra - regisztrált a KÖZADAT kereső rendszerben, mely rámutat a felügyelőség honlapjára annak érdekében, ha valaki bővebb információhoz kíván jutni. /s/

A "Tájébesztet" civil akció eredményhirdetése

Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága eljárásaiban. Együttműködünk a VPOP Észak-Magyarországi Regionális Parancsnoksággal, a Megyei Rendőr Főkapitányságokkal, a területünket érintően a Nemzeti Park Igazgatóságokkal és a KÖVIZIG-ekkel.

Részt veszünk az Észak-magyarországi Regionális Államigazgatási Kollégium munkájában.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A földrajzi elhelyezkedésből eredően a határmenti együttműködésben a magyar-szlovák kapcsolatok a meghatározóak, mely jóval korábbi időre nyúlik vissza, mint 20 év. Magyarország és Csehszlovákia már 1976-ban aláírta a vízgazdálkodási kérdések rendezéséről szóló egyezményt. A Magyar-Csehszlovák Határvízi Bizottság (HVB) hat évvel később a vízminőség-védelemre is kiterjesztette az együttműködést, az 1982. július 6-10. közötti ülészakán készült jegyzőkönyvben szabályozta a határvizek (Sajó, Bódva, Hernád, Szartos, Bodrog, Ronyva és Tisza) havonkénti közös vizsgálatának rendjét. Megalakult a HVB Vízminőség-védelmi Albizottsága, mely évente két alkalommal ülésezik, és amelynek munkájában a Felügyelőség képviselője szakértőként vesz részt.

Ügyfélszolgálat

ÁTALAKULÓ GAZDASÁG - ÚJ KÖRNYEZETI KIHÍVÁSOK

TÉRSÉGI JELLEMZŐK, KÖRNYEZETI INFRA-STRUKTÚRA

Illetékességi területünk egy jelentős részén a rendszerváltásig eltelt négy évtizedben meghatározó volt a nehézipar hegemoniája. A Sajó-völgyben például az ipar teljes vertikuma (gépgyár, drótygyár, papírgyár, cementgyár, üveggyár, vaskohászat, nehézszerkezetgyár, erőmű, bányászat) megtalálható volt. Az ötvenes években az ipartelepítések a környezeti szempontok figyelmen kívül hagyásával valósultak meg, aránytalanul nagy vízfelhasználással, hulladéktermeléssel és szennyezőanyag emisszióval párosultak. Az iparosítás soha nem látott városiasodással járt együtt. A vízigények növekedésével sem a szennyvízcsatornázás, sem a szennyvíztisztítás nem tudott lépést tartani. Nyílt a közműöll. (lásd ... ábra)

A rendszerváltás időszakában a gazdaság földindulásszerűen összeomlott, a régió rövid idő alatt gazdaságilag, társadalmilag és környezeti szempontból is az ország leghátrányosabb térségévé vált.

A környezeti lemaradásból mára sikerült sokat ledolgozni, a környezeti állapotmutatók többsége javult, viszont még mindig az országosnál alacsonyabb színvonalú környezeti infrastruktúra jellemzi a térséget.

A közüzemi vízellátásban részesülő lakások aránya ma gyakorlatilag 100 %, a közsatornára kötött lakások aránya 20 év alatt 34 %-ról 64-65 %-ra nőtt.

Szólni kell arról is, hogy Heves megyét a borsodihoz hasonló iparosítás elkerülte. Itt az ipari létesítmények az Eger-völgyére, a Tarna felső szakaszára, illetve Gyöngyös környékére koncentráálódtak. Jelentős lignitvagyon található a Mátra előterében, Visonta térségében. A megyében található az ország szénbányászati ágának egy része, melyre több bányát települt (Mátaszentes, Recsk, Gyöngyösorszi). Ezek ma már nem üzemelnek, viszont rendezetlen állapotuk környezetvédelmi szempontból megoldásra váró problémát jelent.

GAZDASÁGI STRUKTÚRAVÁLTÁS - KÖRNYEZETVÉDELMI FEJLESZTÉSEK

A nehézipar egyeduralma (kohászat, gépgyártás) a térségben megszűnt, a mélyművelésű szénbányák sorsa bezártak, számottevő külsővel bányászat már csak Bükkábrány és Visonta térségében folyik.

A terület levegőtisztaságát döntő mértékben a szinte változatlan volumennel üzemelő villamos energiapar határozza meg. A Borsodi Hőerőmű csak úgy tudta elkerülni 2004 végén a bezárását, hogy a széntüzelésről áttért a faapríték tüzelésre. Hasonló beruházást hajtottak végre a Tiszapalkonyai Erőműben is. A Tiszai Erőmű Rt. Tisza II. hőerőműjében a kazánok égőit NOx szegény égővé alakították át.

A Mátrai Erőmű Rt. 1998-2000 években 27 milliárd Ft ráfordítással teljesítmény- és élettartam növelő felújításokat hajtott végre a 3 db 200 MW-os blokkoknál, amelynek során a blokkok bruttó teljesítményét 212 MW-ra növelte, élettartamát pedig 2015-ig meghosszabbította. A kazán tüztérénél megvalósított módosítások által tovább mérséklődött a keletkező nitrogén-oxidok és szén-monoxid mennyisége, az elektrofilterek felújítása pedig a por- és szilárd anyagok csökkenését eredményezte. A blokkok hatásfok növekedésé-

vel összhangban a kibocsátott széndioxid mennyisége is csökkent. A füstgáz kéntelenítésére ugyancsak 1998-2000 között a társaság 15 milliárd Ft költséggel megépítette a füstgáz-kéntelenítő rendszert. Így a kibocsátott füstgáz a szigorú EU határértékeknek is megfelel. A rendszerváltást a két nagy vegyipari üzem viszonylag kisebb veszteségekkel jó átvészelte. A BC Rt. Közép-Kelet Európa egyik legnagyobb PVC előállítója és feldolgozója, a térség egyetlen MDI (metilén-difenil-izocianát) gyártója. Az Rt. az MDI üzem kapacitásának bővítésére egy új 60.000 tonna/év kapacitású gyártósort, a klórgyártás bővítése céljából pedig egy új, membránselektrolízis üzem épült. A legújabb klórgyártási eljárás nemcsak energiatakarékos, hanem környezetkímélő is.

A lágy habot gyártó TDI (toluén-diiizocianát) üzem új technológiája a szennyvíztisztítás fejlesztését, korszerűsítését igényelte.

Az BC Rt. az új gyártástechnológiákkal, a környezetvédelmi beruházásokkal jelentősen csökkentette a klór, sósav, ammónia, diklóretán, vinilklorid kibocsátását. A TVK Rt. a közép-európai petrokémiai kapacitás 20 %-ával rendelkezik. A 2002-ben kezdődött több mint 100 milliárd forint Petrolkémiai Fejlesztés (Olefin-2 gyár, Polietilén-4 gyár) az etilén-oxid kapacitás megduplázását eredményezte, melynek során igen jelentős környezetvédelmi beruházásokra is sor került.

Az M3 autópálya 2002-ben elérte Miskolc térségét. Az M30-as Miskolcot elkerülő szakasza a felsőszolcai csomópontig megépült. A Miskolcon átmenő (elsősorban a tehéngépjármű) forgalom teljes megszűnését tette lehetővé 26-os utat összekötő elkerülő szakasz un. BOSCH út megépítése.

Miskolc távfűtésének korszerűsítését egy 40 MW teljesítményű gázturbinás kombinált ciklusú fűtő erőmű építésével oldja meg. Az erőmű az általunk kiadott egységes környezethasználati engedély alapján kezd meg működését.

Miskolci Hulladékgazdálkodási Társulás a megyében elsőként alakult 1999-ben a 35 önkormányzat (262 ezer lakos) részvételével. Az ISPA pályázatból komplex hulladékgazdálkodási rendszer kiépítése, korszerű hulladékkezelés (gyűjtés, szállítás, válogatás, ártalmatlanítás, deponálás, komposztálás) valósult meg, és a régió lakosságának is megtörténik. A projekt része a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése. Ma már Miskolc 100 pontján vannak gyűjtőszigetek. Az AWE Miskolc Kft. azon a 80 településen, ahol kizárólagos szolgáltató, 130 gyűjtőszigetet alakított ki pályázati pénzből. A lakosság kedvezően fogadta a kezdeményezést.

A megyében másodikként alakult közel 100 település összefogásával 2001-ben a Sajó-Bódva-völgyi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás. A hulladékgazdálkodási rendszer létesítményei Sajókaza közigazgatási területéhez tartozó Határ-völgyben és Orbán-völgyben valósultak meg. Az Orbán-völgyi regionális hulladék-lerakó válogató művet, komposztáló, törmelék feldolgozót és a depóniát foglalja magába. A társulás településeinek a szelektív hulladékgyűjtés 8 hulladékudvar és 146 hulladékszigetel megkezdődött. Az Orbán-völgyi lerakó 25 évre biztosítja a társulás településeinek szilárd hulladék elhelyezését.

A Zempléni Hulladékgazdálkodási Rendszer is 2001-ben alakult. Legfontosabb eleme a Bodrogkeresztúri lerakó. Az elmúlt 5 évben teremtetett meg a korszerű hulladékkezelés alapjait.

2005-ben itt is elkezdődött lakossági szelektív hulladékgyűjtés 91 gyűjtősziget kihelyezésével. Szerencsés városban 2005-ben megkezdődött az első hulladékudvar építése.

A Zempléni Hulladékgazdálkodási Rendszer 2007-2013-as uniós költségvetés forrásait kívánja megpályázni. A nagyprojekt előkészítéseként Sárospatak, mint a nagyprojekt gesztora, a PEA II. forrásból támogatást kapott, mely támogatás segítségével megvalósíthatósági tanulmány készült.

A Bodrogkeresztúri lerakó szomszédságában építési-bontási hulladék feldolgozó létesült.

A Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási rendszerben 104 település vesz részt. Fő cél a mintegy 280 ezer fős lakónépesség települési szilárd hulladékának, valamint az érintett térségben a kommunális hulladékokkal együtt kezelhető szilárdhulladékok és szennyvíziszapok szakszerű és komplex gyűjtési, kezelési, hasznosítási és ártalmatlanítási rendszerének létrehozása és üzemeltetése.

A megvalósult rendszer 2009-ben kezdte meg működését, a Hejőpapi lerakóval mintegy 20 éves időtartamra biztosítja a településeken keletkező hulladékok kezelését.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata inert-lerakót és feldolgozót létesített.

A TÉRSÉGBE JUTTATOTT FORRÁSOK

A teljesség igénye nélkül jelentős fejlesztési források érkeztek a térségbe. Szennyvízcsatornázásra és szennyvíztisztításra a KAC-ból és a KÖVICE-ből mintegy 40-45 milliárd forint került ide pályázat útján. Ebből több mint 120 településen valósult meg a szennyvízcsatornázás és szennyvíztisztítás.

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos beruházások többsége gazdasági társaságok beruházásában valósult meg. 100 millió az a támogatás, amit a tömegközlekedésben résztvevő járművek korszerűsítésére lehetett fordítani.

Jelentős a hulladékgazdálkodási rendszerek kiépítéséhez adott költségvetési hozzájárulás. A Miskolci Hulladékgazdálkodási Rendszer teljes beruházási költsége 12,9 millió euró (3,9 milliárd forint), melynek 20 %-át (780 millió forint) kormányzati forrásból biztosítottak. A Sajó-Bódva-völgyi rendszer 12,7 millió euró beruházási költségnek ugyancsak a 20 %-át kellett költségvetési forrásból biztosítani. A Zempléni rendszer eddigi mintegy 1 milliárd forintos beruházását regionális és központi támogatásból fedezték. Az 500 millió forint költséggel megépült építési-bontási hulladék feldolgozó 20 %-a szintén kormányzati forrás volt.

A Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási rendszer 17 milliárd forint nettó költséggel valósult meg, az inert hulladékfeldolgozó további 600 millió forintot jelentett. A Heves megyében végrehajtott ivóvízminőség javító program és a szennyvízelvezetés tisztítás további 10 milliárd feletti beruházási értéket képvisel.

/s/

A VIZEK MENNYISÉGI ÉS MINŐSÉGI VÉDELME STRATÉGIAI KÉRDÉS

JAVULÓ VÍZMINŐSÉG – ÚJRA ÉLŐVÍZ A SAJÓ

Az ötvenes évek ipartelepítéseit pazarló vízhasználat és aránytalanul nagy szennyezőanyag kibocsátás jellemezte. Egyes vízfolyások annyira elszennyeződtek, hogy azok többcélú felhasználásra alkalmatlanná váltak. A Sajó például, mely az ötvenes évek elejéig az ország halban egyik leggazdagabb folyója volt (a Tisza halbölcsőjének számított), a hatvanas évek közepére, végére olyannyira elszennyeződött, hogy a Rajna mellett Európa egyik legszennyezettebb vízfolyásaként tartották számon.

Illetékességi területünkön 18 nagyobb és számos kisvízfolyás található. A jelentősebb felszíni vizek minőségének ellenőrzését és minősítését 2006-ig 41 kijelölt törzshálózati mintavételi szelvényben végeztük átlagosan kétheti gyakorisággal, továbbá 8 víztározót és bányatavat vizsgáltunk évi 6 alkalommal. Ez

több mint 1000 vízminőségvizsgálatát jelentette átlag 28 komponensre. A mintegy 30 ezer analízis európai mércével mérve is figyelemre méltó.

2007. január 1-jétől – két éves alapozó vizsgálat után – az EU Víz Keretirányelvnek megfelelően kialakított új monitoring rendszer került bevezetésre.

Ennek keretében évente átlagosan mintegy 50 víztest 100 kijelölt szelvényében végzünk monitorozást.

A rendszerváltást követő két évtizedben kedvező változások történtek, a gazdasági visszaesés és a szerkezet váltás hatására a szennyezőanyag kibocsátások csökkentek. Előbb a határszelvénybe érkező vizek minőségénél, majd a teljes hazai szakaszon is javulás következett be.

Míg a hetvenes években a jelentősebb vízfolyások vízminősége mértékadó szennyező anyagok tekintetében szennyezett, erősen szennyezett volt, addig ma a vizsgált komponensek több mint 90 %-ában tűrhető értéken belül maradnak.

A Sajó ma újra él, vízminősége a Tisza vízminőségéhez hasonlítható. Egy 2004-

mészeti erőforrások (aranylelőhelyek) kiaknázásának, a kárpáti erdővagyon nagyütemű kitermelésének lehettünk tanúi, amelyek újabb környezeti kockázatokat vontak maguk után. A potenciális veszélyforrásoknak sajnos természete, hogy előbb vagy utóbb kontrollálhatatlanná válnak. Egy ilyen ökológiai katasztrófát kellett elszenvetnünk 2000. február elején, amikor a Tisza teljes magyarországi szakaszán végigvonult a romániai (Nagybánya) eredetű cianid és nehézfém szennyeződés.

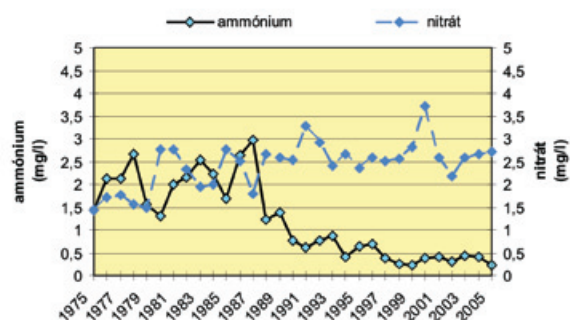
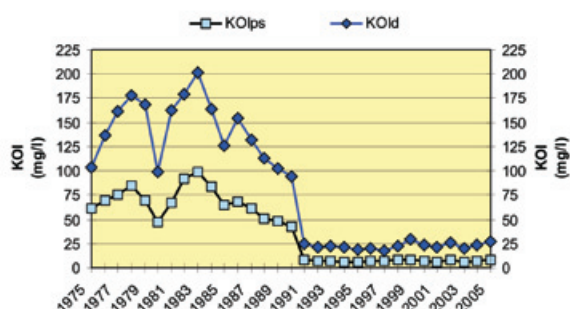
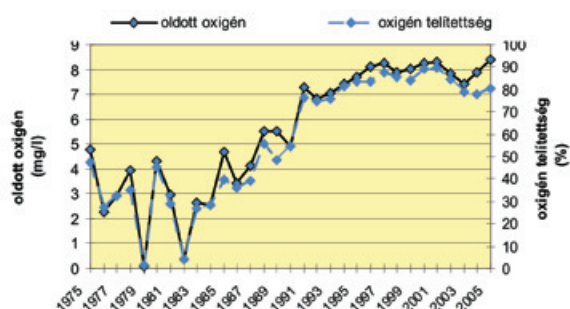
Az utóbbi évtizedben a Tiszán és a Bodrogon levonuló árhullámok rendszeres kísérő jelensége a szennyezőanyagok elterjedése. Egy-egy árvíz alkalmával műanyag flakonok és egyéb kommunális hulladékok tömege úszik le a folyókon. Ezek közül legemlékezetesebb a 2004. augusztusában Ukrajnából érkezett szemétszálló, amikor a Tokaj alatt kialakított uszályos elzárásnál, mintegy 2400 köbméter szennyezőanyagot kellett kiszedni és lerakóba szállítani 10 milliós költségen.

A megváltozott tulajdonviszonyok, a sokszor rendezetlen, átláthatatlan helyzet, a gátlástalanság, emberi felelőtlenség sajnos azt eredményezi, hogy bárhol, bármikor számítani kell rendkívüli vízszennyezésekre.

Ebben a helyzetben elemi igény, hogy valamennyi határvízfolyás külföldi szakaszán, de legalább a határszelvényben olyan automatikus vízminőség mérő és riasztó rendszer létesüljön, mint a Hernádon, a Tiszán és a Berettyón üzemelő ún. Tisza River Monitoring Rendszer.

A határokon áttérő rendkívüli szennyezések elkerülhetetlenné teszik a hatékonyabb kétoldalú együttműködést. Az eddigi követő magatartás helyett a megelőzésnek kell előtérbe kerülnie.

A Sajó vízminőség-változása Sajópuszkinél

HATÁRRAL OSZTOTT VÍZFOLYÁSOK, RENDKÍVÜLI SZENNYEZÉSEK

Földrajzi helyzetünkből adódóan a vizek tekintetében is tranzit ország vagyunk. A kiszolgáltatottság fokozottan jelentkezik az országhatáron áttérő környezeti hatások, főleg a rendkívüli szennyezések (és árvizek) alkalmával.

A '70-es, '80-as években (1977-86 között) még évente átlagosan 23 alkalommal fordult elő rendkívüli szennyezés és ebből minden harmadik határon túlról érkezett. Az utóbbi 20 évben már kevesebb, mint fele annyi (10 db) rendkívüli szennyezés esik egy évre és ebből alig kettő a külföldi eredetű.

Rendszerváltást követően a kockázati tőke befektetéseinek hatására, elsősorban a ter-

VÍZBÁZIS-VÉDELMI ÉS IVÓVÍZMINŐSÉG JAVÍTÓ PROGRAMOK

A vízellátás nagyobb részt felszín alatti vízből történik. A vízbázisok védelméhez fokozott érdeklődés fűződik.

Egy 1995-ben született Kormány határozat alapján elindult, majd egy újabb 2002-es határozat alapján folytatódott a vízbázis-védelmi program, melynek keretében a diagnosztikai felmérések 2007-re befejeződtek, a biztonságba helyezés azonban a szükséges pénzeszközök hiányában gyakorlatilag el sem kezdődött. Többek között ezzel is magyarázható, hogy a felszíni eredetű szennyezésekre olyan érzékeny vízbázis, mint a karszt, időszakosan egy-egy nagy csapadék hatására szennyeződik (2006 Pünkösöd, miskolci karsztvíz-szennyezés).

A vezetékes ivóvíz ellátottság 1995-re megközelítette a 100 %-ot és a minősége is kielégítette a nemzeti szabványokban előírt követelményeket. Az eddigieknél szigorúbb követelmények bevezetése (arzen az eddigi 50 µg/l helyett 10 µg/l) azt eredményezte, hogy illetékes területünkön levő 461 településből 88 (Borsodban 72, Hevesben 14) esetében a szolgálta-

tott ivóvíz minősége nem felelt meg az új uniós normáknak, illetve ezek kötelezettek ivóvízminőség-javításra. Az ivóvízminőség javító kormányprogram keretében jelentős beruházások valósultak meg, azonban a pénzügyi források szűkössége miatt a 2009. év végi megvalósítási határidőt nem sikerült teljesíteni. (kördiagramm)

NEMZETI SZENNYVÍZ PROGRAM – ZÁRÓDÓ KÖZMŰÜLLŐ

A környezeti infrastruktúra két legfontosabb meghatározó eleme a jó minőségű vezetékes ivóvízellátás és a közüzemi szennyvízelvezetés, tisztítás. Egyik legjelentősebb vízminőség rontó tényező, szennyező forrás a csatornázás hiánya.

Illetékességi területünkön 20 évvel ezelőtt a lakosság 84 %-a élt közműves vízzel ellátott területen, ma ez a szám 100 %. A csatornázott területen élők számaránya 1990-ben mindössze 34 % volt, ma csaknem duplája 64-65 %.

A vízellátás fejlesztésével a szennyvízcsatornázás nem tartott lépést, egészen 1995-ig nyílt a „közmű-olló”, az utóbbi évtizedben a szennyvízberuházások eredményeként már valamelyest záródott, de még mindig 35-36 %-ig nyitott.

A Nemzeti Települési Szennyvíz-vezetési és tisztítási Megvalósítási Program előírja, hogy minden 2000 lakos egyenérték (LEÉ) feletti szennyvíz-kibocsátású agglomeráció területén 2015 végéig meg kell oldani a szennyvizek elvezetését és biológiai tisztítását. Ugyanez vonatkozik a vízbázis-védelmi szempontból érzékeny területeken fekvő 2000 LE alatti településekre is.

Jelenleg az illetékességi terület 461 települése közül 299 rendelkezik közüzemi szennyvízcsatorna hálózattal. A csatornázatlan 162 település közül

még mindig jelentős azok száma, amely érzékeny területre esik, ezek mielőbbi, de legkésőbb 2015-ig történő csatornázása nem tűr halasztást.

SZENNYEZETT TERÜLETEK KÁRMENTESÍTÉSE

A megyében a múlt örökségeként jelentős környezeti szennyeződések maradtak vissza. Ózdon és térségében, valamint Miskolcon a kohászati tevékenység, míg Tiszaújváros és Kazincbarcika környékén a szénerőművekhez és a vegyipari üzemekhez kapcsolódó zagytározók rekultivációja szükséges.

2000-ben hatályba lépett a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet. Ez jogalapot teremtett a talaj és talajvízszennyezésekkel kapcsolatos intézkedésekre. Az elmúlt 15-20 évben több mint 200 esetben adtak ki kötelező határozatot a felszín alatti víz és a talajszennyeződések feltárására és felszámolására, illetékességi területünkön jelenleg mintegy 150 kármentesítési eljárás van folyamatban a kármentesítés különböző fázisaiban. Számos kármentesítés már befejeződött, ezek vízminőséget javító lokális hatása területenként már érzékelhető.

PARADIGMAVÁLTÁS – VÍZ KERETIRÁNYELV

Az EU Víz Keretirányelv (VKI) új szemléletet hozott a vízminőség védelemben. A szakemberek régi vágya fogalmazódik meg abban a célban, hogy vízgyűjtőszinten megvalósuljon a jó vízminőségi és elegendő vízmennyiségi állapot. A folyók, patakok, tavak esetében a jó ökológiai és kémiai állapot, a felszín alatti vizeknél a jó mennyiségi és kémiai állapot elérése a cél 2015-ig.

2004 végéig megtörtént a felszíni vizektestek kijelölése. 2006-ban kialakításra került a VKI szerinti felszín alatti vízminőségi monitoring rendszer, 46 kije-

lölt helyen végezzük a felszín alatti vizektestek vizsgálatát.

A felszíni vizek tekintetében 75 természetes vízflyás-víztest és 13 tó-víztest került kijelölésre. A víztestek ökológiai állapot-felmérése 2005-2006-ban megtörtént. Az állapot felvétel során a fizikai-kémiai vizsgálatok mellett 5 élőlény csoport ökológiai állapota is meghatározásra került. Ebben a laboratórium munkatársai (elsősorban a biológusok) jelentős szerepet vállaltak. Ezek az alapozó vizsgálatok egyben előkészítették a 2007. január 1-től bevezetett új monitoring rendszert.

A VKI végrehajtása a Vízyűjtő-gazdálkodási tervben testesül meg. Magyarország teljes területe a Duna-medencébe esik, így csak egy vízgyűjtő kerület – a Duna Vízyűjtő Kerület – vízgyűjtő-gazdálkodási tervének elkészítésében érdekelt és kötelezett. Felügyelőségünk részéről a Tisza részvízgyűjtőhöz tartozó 6 alegységi vízgyűjtő terv készítésében voltunk érdekelt adatok szolgáltatásával.

2009 végére az országos terv is elkészült. Ebben az évben már megkezdődik a tervben foglalt célkitűzések végrehajtása. A Felügyelőség szerepe elsősorban a monitoring programok végrehajtásában, a jó állapot elérése érdekében szükséges hatósági intézkedések foganatosításában, a felügyeleti ellenőrzésekben nyilvánul meg. Sallai Ferenc

TISZA-VIRÁG

A kérészek több százmillió éve élnek a Földön, igen konzervatív életformájú, a környezeti változásokra érzékeny fajok. A kérészek között Európa legnagyobb és legszebb faja a tiszavirág (*Palingenia longicauda*). Korábban számos európai folyóban előfordult, ma már csak a Tiszában és mellékfolyóinak alföldi szakaszán élnek nagyobb tömegben. Rajzása látványos, egyedülálló jelenség. Ezért is lett a Tisza szimbóluma.

A tiszavirág igen érzékeny a környezeti változásokra, különösen a mederben történő folyamszabályozási beavatkozásokra és a vízszennyezésre. A faj minden előfordulási formája és élőhelye természetvédelmi oltalom alatt áll!

A 2000. évi cianid- és nehézfém szennyezés idején aggódva gondoltunk a tiszavirágra. Vajon túléli-e a szennyezést ez az igen érzékeny és szívünknek is oly kedves állatka? Örömről a tiszavirág nem csak túlélte a rendkívüli cianid szennyezést, hanem legnagyobb meglepetésre 2000 nyarán régen látott, nagy rajzást lehetett megfigyelni.

Azóta is minden év júniusában várjuk az örömteli híreket, hogy „rajzó tiszavirágok lepték el a Tisza fel-színét Szeged és az országhatár között”.

/s/

ÖNTSÜNK TISZTA VIZET A POHÁRBA

FÖLDI LÉTÜNK NÉLKÜLÖZHETETLEN ALAPJA A VÍZ, EZÉRT EZT A KINCSET ÓVNI KELL – MINDEN ÁRON. AMÍG OLYAN ADATOK LÁNAK NAPVILÁGOT, HOGY 100 GYERMEKBŐL 19 NEM JUT EGÉSSÉGES IVÓVÍZHEZ, 40 PEDIG OLYAN KÖRNYEZETBEN ÉL, AHOI NINCS MEGOLDVA A SZENNYVÍZ KEZELÉSE, ÉS ÉVENTE 2 MILLIÓ KISGYEREK HAL MEG A SZENNYEZETT VÍZ KÖVETKEZTÉBEN KIALAKULT BETEGSÉGEKBEN, ADDIG A VÍZZEL, VÍZGAZDÁLKODÁSSAL FOGLALKOZÓK MINDENNAPOS MUNKÁJA ELVITATHATATLAN ÉS NÉLKÜLÖZHETETLEN.

A vízügyi hatósági tevékenység szerteágazó. Engedélyezéseink során végig kísérjük a vízilétesítményeket az ötlettől (elvi vízjogi engedély) a megvalósulásig (vízjogi létesítési engedély), majd a használatba vételt és a későbbi folyamatos működést, üzemeltetést (vízjogi üzemeltetési engedély) is felügyeljük.

Engedélyezési eljárásaink a legegyszerűbb vízumunkaktól (vízelvezető árkok), az öntözésen (öntöző kút, öntözővíz-tároló, öntözőfűrt), a vízellátáson (ivóvíztermelő-kút, vízkezelés, vízhálózat kiépítése), szennyvízelvezetésen, tisztításon át egészen az árvízvédelmi, belvízvédelmi, folyószabályozási és még számos vízgazdálkodási létesítményig terjed.

A mindenkor vízügyi hatóságnak az engedélyezésen túl jelentős szerepe van abban is, hogy a vízgazdálkodási célok megvalósuljanak, például, hogy az illetékességi területünkön 2010-re az összes település egészséges ivóvíz ellátása vezetékes vízhálózattal biztosított, és a települések 64%-ában megoldott a szennyvízelvezetés és tisztítás.

A VÍZÜGYI HATÓSÁG RÖVID TÖRTÉNETE

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (1986-tól OVH) 1953-ban 12 vízügyi igazgatóságot hozott létre. Az elsőfokú vízügyi hatósági (szakhatósági) feladatok mellett, a vízkárelhárítás, a vízgazdálkodási létesítmények fenntartása és üzemeltetése, a vízjogi

engedélyek nyilvántartása, valamint a vízgazdálkodási társulatok állami felügyelete volt.

A vízügyi hatósági feladatok 2004-ig VÍZIG-ek hatáskörébe tartoztak. 2002-ben megtörtént a környezetvédelem és a vízügy tárcaszintű integrációja. A Minisztérium 2004-ben a hatósági és gazdálkodási tevékenység szétválasztása okán létrehozta az önálló vízügyi felügyeletet, köztük az Észak-magyarországi Vízügyi Felügyeletet, mely egy évig a Felügyelőséggel egy épületben, de önálló szervezetben végezte feladatait.

2005. január 1-jén létrejöttek az egységes zöld hatóságok. A Felügyelőség átvette a vízügyi hatósági feladatokat és a két szervezet összeolvadt.

A VÍZJOGI ENGEDÉLYEZÉSRŐL, DIÓHÉJBAN

Vízjogi engedély szükséges a vízumunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatbavételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználatához (üzemeltetési engedély). (Elvi vízjogi engedély kérhető a vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozó vízhasználat, vízumunka és vízilétesítmény műszaki tervezéséhez - nem kötelező, csak lehetőség).

Felügyelőségünk az engedélyezett vízumunkákról, vízilétesítményekről és vízhasználatokról vízikönyvet vezet. A jogerős határozatokat valamint az engedélyezési dokumentációt a vízikönyvi okirattárban kell elhelyezni. Ezért tekinthető vízikönyvi nyilvántartásunk egy helyi vízi-történeti levéltárnak – megtalálhatóak benne például az 1880-as évektől kiadott, hibátlan állapotban, gyöngybetűkkel, kézzel írt alispáni határozatok. A napokban címkéztük meg a 12197. vízikönyvi csomagot (egy csomagszám több kötet, több vízjogi engedélyt is tartalmazhat). 2009-ben a vízikönyvi okirattár helyisége felújításra került.

A vízügyi engedélyezési feladat nagyságát jellemzi, hogy például a múlt év során 647 db vízjogi enge-

délyt adtunk ki. Az engedélyek közül 18 db elvi, 402 db létesítési, 28 db fennmaradási és 199 db vízjogi üzemeltetési engedély volt. A korábban kiadott engedélyek közül 235 db módosítására, illetve visszavonására került sor. 30 esetben a kérelmet elutasítottuk, 133 esetben az engedélyezési eljárást megszüntettük.

Az utóbbi időben jelentősen megnőtt a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védőidom és védőterület kijelölési eljárásainak a száma.

2009-ben új feladatként jelentkeztek a nagyvízi meder kijelölési eljárások. Már tavaly kiadásra és ingatlan-nyilvántartási bejegyeztetésre került 20 db nagyvízi meder jogi jelleget megállapító határozat, közel 1000 db hrsz. ingatlanra vonatkozóan.

Dr. Koroknai Ágnes

VIZEK JÁRÁSA

Árvízzel köszöntött ránk ez az év, majd árvizek sorozatával folytatódott, s már bizonyosan búcsúzni is így fog. Térségünket különösen súlyosan érintette.

Sorra dőltek az árvízcsúcsok a Bódván, a Hernádon, a Sajón. Csak Felsőzsolcán közel kétszáz ház dőlt össze vagy vált lakhatatlanná. S akkor még nem említettük Edelényt, Szendrőt, Ócsanálóst és a többi települést megye- és országszerte. Helyenként az éves csapadéklátnak több mint másfél szerese hullott.

A pusztító árvizek elsődleges oka vitathatatlanul a szélsőséges időjárás, a lehullott nagy mennyiségű csapadék. De az elmúlt évtized árvízi eseményeit - legalább 100-150 év változásainak tükrében - vizsgálva az is vitathatatlan, hogy egy az eddigi szemlélettel szakító, új árvízvédelmi stratégiára van szükség, A gátak nem emelhetők az égig!

A víznek emlékezete van, tudja, hogy merre járt tíz, ötven, száz, ötszáz éve. S ha a mostani útjában akadályba ütközik, megkeresi a korábbi járását, és elindul arra, amerre már száz éve nem járt.

Adjuk vissza a víznek, ami az övé. Legalább azokat a nagyvízi medreket, ártéri öblözeteket, amelyeket még nem töltöttünk fel, még nem építettünk be.

/Sallai/

A cigándi árapasztó tározó vízbeeresztő műtárgya

Vízben álló házak, Szalonna, 2010. május

HANG, ZAJ, ZAVARÁS

A Felügyelőség zajkibocsátási határértéket ír elő kérelemre és hivatalból indított eljárás keretében mind az új, mind a meglévő zajforrásokra, a határértékek túllépése esetén pedig bírságot vet ki. S mindezt 2008-ig egy csaknem 25 évet megélt 1983-ban született jogszabály alapján. A 2008. január 1-jén hatályba lépett új jogszabály jelentősen bővítette a Felügyelőségek jogkörét. Például a kistérségi jegyző hatáskörébe tartozó zajvédelmi ügyekben másodfokú hatáskörrel rendelkezünk. A szigorodást mutatja, hogy ha az intézkedési tervben foglaltakat a zajcsökkentésre kötelezett nem hajtja végre a Felügyelőség a tevékenységet korlátozhatja, felfüggesztheti vagy meg is tilthatja.

DOMINÁNS ZAJFORRÁSOK VÁLTOZÁSA

A környezeti zajterhelést alapvetően az ipari tevékenység és a közlekedés határozza meg. A rendszerváltás után az ipar leépülését, szerkezetátalakulását követően új domináns zajforrások jelentek meg, mint például a külszíni bányászat (kavicsbányák, kőbányák) kísérő termelési és szállítási zajhatás. Lakott területen belül a lakókörnyezetbe ékeledő kisvállalkozások (pl. autószerelő, asztalos, kőfaragó műhelyek) lettek az egyre gyakoribb panaszforrások.

A lakóterületen levő benzinkutak és bevásárlóközpontok az odairányuló forgalommal megnövelik a terület zajterhelését. A közlekedés okozta zajterhelés jelentősen növekedett az utóbbi két évtizedben, egyrészt a gépkocsik számának nagymértékű növekedése, másrészt a nehéz- gépjármű-állomány számának és szállítási kapacitásának növekedésével. A teherszállítás a vasútról áttérrelődött a közutakra. Ezek az utak túlterheltek, nem a mai forgalomra méretezték.

A lakosság az átmenő forgalom növekedését érzékeli. A zajcsökkentésre a települést elkerülő utak megépítése jelenthet megoldást. Ennek úttörő példája a '90-es évek elején épült Mezőkövesd elkerülő út. A Miskolcot elkerülő M30-as út Felsőzsolca csomóponton keresztül a 26-os útig vezető átkötő szakasz (ún. Bosch-út) megépítésével jelentősen csökkentette Miskolc átmenő forgalmát, a belváros zajterhelését.

A KÖRNYEZET ZAJTERHELÉSÉNEK ALAKULÁSA

Az elmúlt 20 évben a környezet zajterhelése is átstrukturálódott. 1998 és 2009 közötti időszakban a

vizsgált üzemeknél a határértéket túllépők száma folyamatosan csökken. Míg például 1999-ben a vizsgált üzemek több mint 40 %-ánál tapasztalunk határérték túllépést, addig 2009-ben ez az arány kevesebb, mint 10 % (1. ábra). A határértéket túllépő üzemek száma jelentősen lecsökkent, és a zavaró környezeti zajforrások közül egyre inkább előtérbe kerül a közlekedés, és ezen belül a közúti közlekedés. Hazánkban is a közúti közlekedés zavarásának az aránya a legnagyobb, az egész országra vonatkoztatva ez az arány eléri az 50-55 %-ot, a nagyvárosokban ennél nagyobb, mintegy 60-65 %-ra tehető. Különösen a főforgalmi utak városokon átvezető szakaszai mellett élők éri nagy zajterhelés.

ZAJTÉRKÉPEZÉS

A közlekedés okozta zajkibocsátás meghatározása egybefüggő, hosszú idejű mérések elvégzését igényli. A környezetvédelmi felügyelőségek 2005-ig nem rendelkeztek zajtérkép készítőszoftverrel és a mérések elvégzésére alkalmas műszerrel. Felügyelőségünk 107,25 millió forint támogatást nyert a KIOP „Zajterhelés mérése” c. pályázaton, melyből a zajtérkép készítésére alkalmas számítógépet, szoftvert hosszúidejű mérések elvégzésére alkalmas zajmérő műszert vásároltunk.

A zajtérkép készítő szoftver a forgalmi adatok, az út geometriai méretei valamint a környezet domborzati

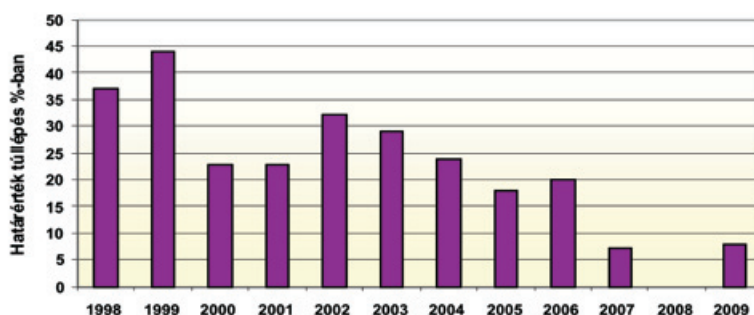
adatai alapján, figyelembe véve az út melletti épületeket és azok méreteit is, kiszámítja az útszakasz mentén a 24 órás L_{den} (napközben-este-éjszaka) és az éjszakai $L_{éj}$ (2200-0600) zajterhelési értékeket. A zajtérképen a zajterhelési adatok 5 dB-es sávokban láthatók. Az így készült térképek a zajterhelési zajtérképek – 1. ábra –, melyek adatai az éves átlagos forgalom által keltett zajterhelést reprezentálják.

2007-ben a Közlekedéstudományi Intézet Kht. elkészítette az évi 6 millió járműszámot meghaladó forgalmú közutak stratégiai zajtérképét. Ezek között van az M3 autópálya, a 3. sz. fő út, a 26-os út, a 25-ös út és a 2517-es összekötő út egy-egy szakasza, melyek érintik Miskolc, Mályi, Nyékládháza, Hort, Atkár, Kiskaj és Eger településeket. A stratégiai zajtérképeket Felügyelőségünk határozattal hagyta jóvá. Egy évvel később a stratégiai zajtérképek alapján zajcsökkentési, intézkedési tervek készültek. A stratégiai zajtérképek és intézkedési tervek felkerültek a KvVM honlapjára.

2012-ig elkészült Miskolc város stratégiai zajtérképe az évi 3 millió járműforgalmat meghaladó útszakaszaira, továbbá frissítésre kerül a 6 milliós forgalmú közutak stratégiai zajtérképe is.

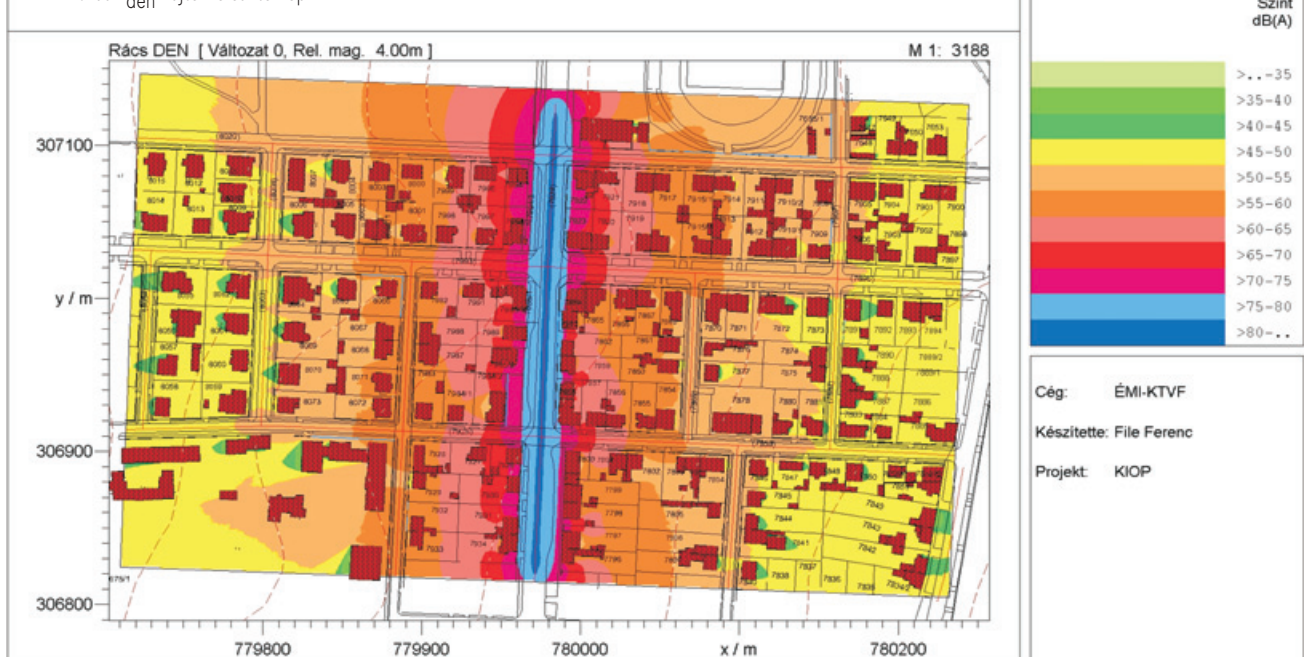
Dr. Kocsis Edit

Határérték túllépés a vizsgált üzemek esetében

1. ábra. Határérték túllépéssel érintett üzemek aránya az összes vizsgált üzemhez viszonyítva

24 órás L_{den} zajterhelési térkép

KEVESEBB HULLADÉK, TÖBB MEGMENTETT ANYAG

ÚJ ALAPOKON A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Az elmúlt évtizedekben megnőtt a hulladékok káros hatásai elleni védelem jelentősége. Magyarországon a hulladékokkal kapcsolatos szabályozás az 56/1981. (XI. 18.) MT rendelettel vette kezdetét. A rendelet viszont csak a veszélyes hulladékokra vonatkozó szabályokat rögzítette.

A 15 évvel később megjelent 102/1996. (VII.12.) Korm. rendeletet még mindig csak a veszélyes hulladékok körét szabályozta.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény megteremtette a korszerű hulladékgazdálkodás jogi alapját. A törvény gyakorlatilag minden hulladékra kiterjed. Célként a hulladékok keletkezésének megelőzését, a képződő hulladékok mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a keletkező hulladékok minél nagyobb arányú, saját anyagában, ennek hiányában energiaforrásként történő hasznosítását írja elő.

A hulladékot termelők mellett megjelenik a termék gyártójának felelőssége. A gyártót terheli egyes elhasználódott vagy újrahasználatú termékek visszavételi kötelezettsége, a termékből származó hulladék hasznosításáért, ártalmatlanításáért a termék előállítója felelős (pl.: akkumulátor, szárazselem, hűtőgépek, gumiabroncsok, olajok, stb. esetében).

MÚLT ÉS JELEN - AZ ELVÁRÁSOK TÜKRÉBEN

A Hulladékgazdálkodási Információs Rendszerben (HIR) közel 3000 olyan telephelyet tartunk nyilván ahol bejelentés-köteles mennyiségű hulladék keletkezik. A keletkezett veszélyes hulladékok éves

mennyisége mintegy 50 000 tonna, a nem veszélyes hulladékok éves mennyisége 2,5 millió tonna.

Területünkön 4 hulladékégető található.

A speciális kezelést igénylő hulladékok lerakására 6 veszélyes hulladéklerakó szolgál. 2005 közepéig kellett a hulladékégetőknek az uniós követelményeket kielégíteni. Ugyancsak 2005-ig kellett elérni a csomagolási hulladékok 50%-os hasznosítási arányát, amit 2012-re 60%-ra kell növelni. A háztartásokban keletkező 4kg/fő/év elektronikai hulladék begyűjtését és hasznosítását 2008-ig meg kellett oldani. A lerakott települési hulladék biológiai lebomló szervesanyag-tartalmát az 1995. évi mennyiséghez képest 2007 közepére 50%-ra, 2014 közepére 35%-ra kellett, ill. kell csökkenteni.

A kizárólag lerakással ártalmatlanítható nem veszélyes hulladékok köre két fő kategóriára bontható: az ipari és a települési szilárd hulladékokra.

A települési szilárd hulladéklerakóknál a legnagyobb változást az Unióhoz való csatlakozás hozta. Az „egy település egy hulladéklerakó” időszakban üzemelt csaknem félezer lerakó műszaki védelem nélkül létesült. Ezek mára folyamatosan bezárásra kerültek.

MÉRFÖLDKÖVEK A HULLADÉKÁRTALMATLANÍTÁSBAN

Az első mérföldkő 2001. január 1-je volt, a hulladékgazdálkodási törvény életbe lépése. Ez a törvény fogalmazta meg a nem veszélyes hulladékokra, köztük a települési szilárdhulladékokra vonatkozó új szabályokat. Az egyik lényegi törekvés, hogy országosan is létrejöhessen azok a korszerű, a kör-

nyezet veszélyeztetését kizáró, nagytérségi (regionális) rendszerek, melyek nyomán fel lehet számolni a korábbi rendezetlen viszonyokat.

A hulladékgazdálkodás újabb mérföldköve 2009. július 15. Ezt követően csak olyan lerakók működhetnek, melyek megfelelnek a szigorú előírásoknak. A korszerűtlen lerakókat bezárták. (1. ábra)

A bezárt lerakók rekultiválni kell. A Hulladékgazdálkodási Társulások pályáztak a KEOP-2.3.0 programra, melynek keretében megtörtént a lerakók környezetvédelmi felülvizsgálata, majd elkészültek a rekultivációs engedélyezési tervek.

KOMPLEX HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI RENDSZEREK

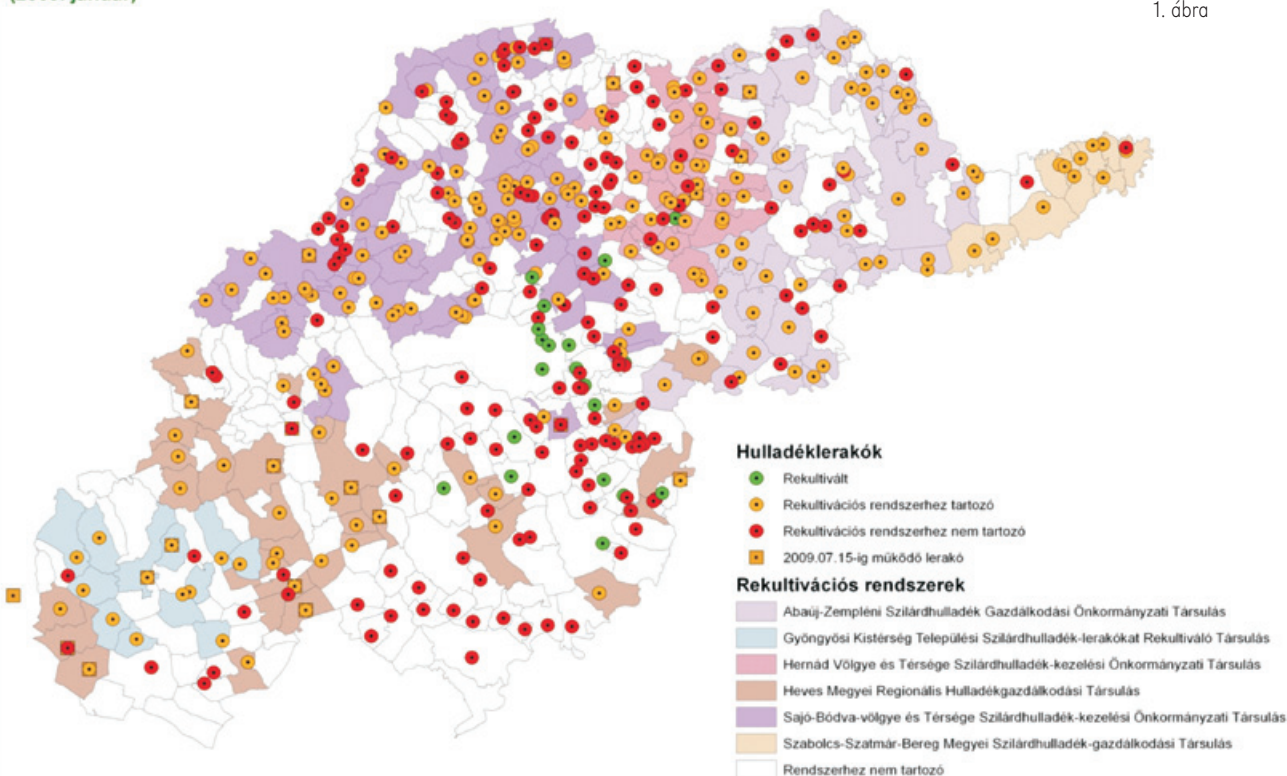
Az uniós csatlakozást követően sorra alakultak meg a nagy hulladékgazdálkodási társulások, többnyire az ISPA, a Kohéziós Alap és egyéb uniós források támogatásával.

Elsőként a Miskolc és vonzáskörzetét ellátó regionális rendszer valósult meg. A Hejőpapiiban épült kétféle köbméter kapacitású dombépítéssel típusú lerakó 2006-ban kezdte meg a működését.

Másodikként a Sajó-Bódva-völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulás alakult meg. Sajókazán 2007 őszén adták át a komplex kezelő központot, a völgyfeltöltéssel üzemelő, kétféle köbméter meghaladó kapacitású lerakót.

Borsod megye harmadik hulladékgazdálkodási rendszere, a badrogkeresztúri lerakó köré szerveződött. Megtörtént a lerakó új, 300 000 m³ térfogatú medencéjének átadása, mely javarészt a Hernád-Tisza-Badrog által közrezárt településekről érkező

**Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
illetékességi területén található TSZH lerakók megvalósult és tervezett rekultivációi
(2009. január)**

1. ábra

hulladékot fogadja. (2. ábra)

Heves megyében az egri kistérség köré szerveződött, az egész megyét lefedő hulladékgazdálkodási rendszer. Lerakója. A miskolcival közel azonos kialakítású lerakó 2009-re készült el Hejőpáiban.

A teljesebb szolgáltatást segítik az átnyúló rendszerek: a Tisza-tavi, a jászteleki, és a nyírségi rendszer.

Az új regionális rendszerek válogatóművekkel, komposztálókkal, építési törmelék feldolgozókkal is kiegészítésre kerültek. A begyűjtés részeként a szelektív gyűjtést lehetővé tevő funkcionális elemek (gyűjtőszigetek, hulladékgyűjtő udvarok stb.) kapcsolódnak.

HULLADÉKHASZNOSÍTÁS – REUSING, RECYCLING

Éves átlagban mintegy 50 000 tonna veszélyes hulladék keletkezik. Ezek ártalmatlanítása lerakással vagy égetéssel történik. A 6 veszélyes-hulladék lera-

kó együttes kapacitása közel 65.000 t/év. A 4 veszélyes hulladékégető kapacitása 37 000 t. A tervezett fejlesztési kapacitás 25 000 t/év. 2005. január 1-jétől már csak olyan hulladékégetők üzemelnek, amelyek megfelelnek a legújabb hazai és uniós üzemelési és kibocsátási feltételeknek.

A gyártói felelősség elve alapján visszavételi, begyűjtési, kezelési kötelezettség alá eső veszélyes hulladékok tekintetében az autórongsók bontására 14 hulladékkezelő telephely rendelkezik engedéllyel. Az elektronikai hulladékok, elemek, akkumulátorok átvételét számos engedélyezett begyűjtő végzi, ill. a forgalmazók külön hulladékkezelési engedély nélkül veszik át azokat. A gyógyszerhulladékok visszavételét a gyógyszerárakban oldották meg.

A PCB tartalmú berendezésekről és hulladékaikról a megyében 11 gazdálkodó szolgáltatott adatot, 2001-ben összesen 2640 db berendezés szerepelt a nyilvántartásban. 2010-ig a berendezések leszerelését el kell végezni.

IPARI ÉS EGYÉB NEM VESZÉLYES HULLADÉKOK

Éves viszonylatban közel 500.000 t nem veszélyes, ipari hulladék (építési-bontási, gumi, műanyag, kohászati salak stb.) keletkezik. A salakok, pernyék, építési, bontási hulladékok hasznosítására a kezdeti lépések történtek. Kedvező tapasztalat a kohászati salakoknak Miskolcon az ún. Bosch-út építésénél történt felhasználása.

Építési és bontási hulladék feldolgozó mű létesült Bodrogkeresztúrbán (150 000 t/év), Sajókázán (100 000 t/év). Gumi-hulladékok energetikai hasznosítása történik a HOLCIM-ban (14.700 t/év).

Műanyag hulladékok hasznosítására is több mint 10 gazdálkodó szervezet rendelkezik engedéllyel.

ZÖLD KOMMANDÓ

2004-ben indult útjára a Zöld Kommandó akció-sorozat. 2008-ban a tárca zero toleranciát hirdetett a zöldbűnözéssel szemben. Múlt évben a roncsautók és az illegális autóbontók ellen léptek fel a hatóságok, május elejétől november végéig 421 helyszínt ellenőriztek (ebből 254 társhatósági részvétellel zajlott), közel 12 ezer tonna hulladékra több mint 316 millió forint bírságot szabtak ki. A hatóságok mintegy félszáz esetben azonnal betiltották a hulladékkezelési tevékenységet, 4 esetben pedig büntetőfeljelentést is tettek. Az ellenőrzéssorozat kapcsán összesen 169 kötelezés és bírság kiadására került sor országosan.

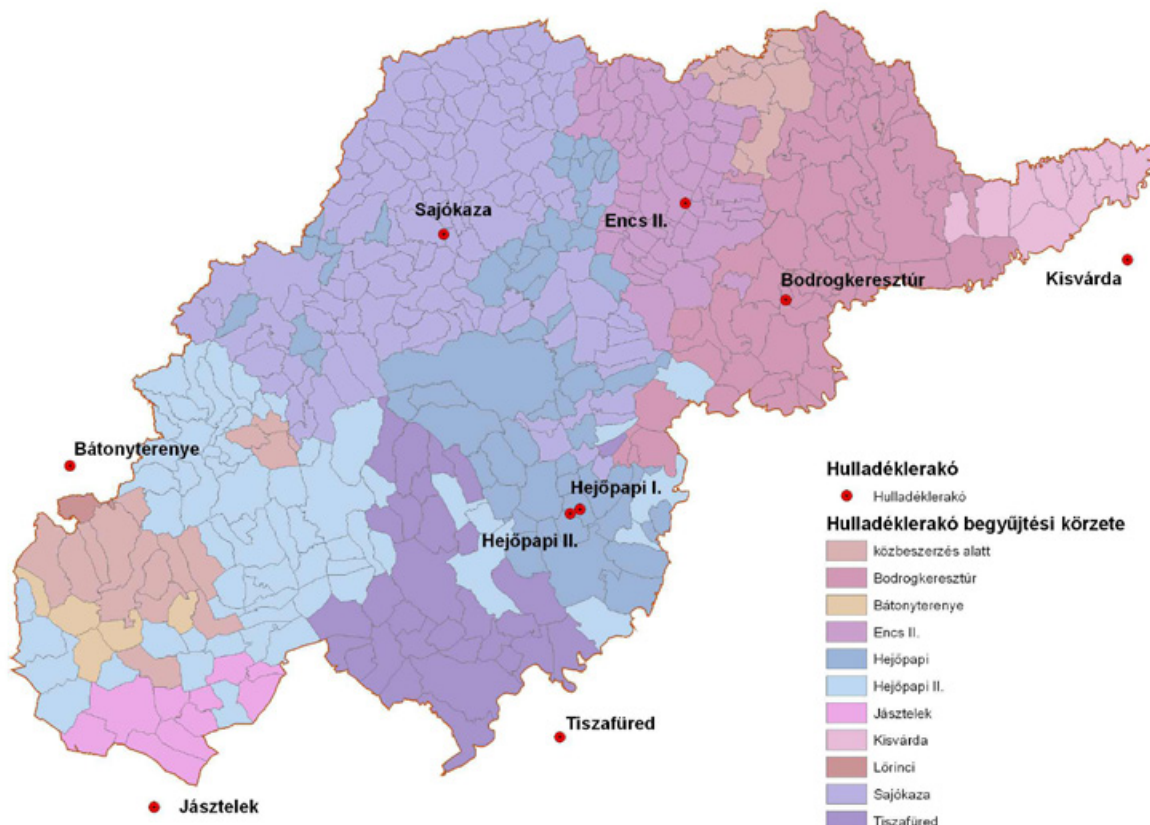
Ebben az évben az építési és bontási hulladékok kezelését ellenőriztük, melynek célja az engedély nélküli kezelések, szállítások felderítése volt. Az akció keretében 10 helyszínt vizsgáltunk, hiányszórágot csaknem valamennyi helyen találtunk: 1 esetben bírságot, 5 alkalommal kötelezést adtunk ki, 3 esetben az ügy illetékességéből más hatósághoz került áttételre. Egy ügyben ismeretlen tettes ellen környezetkárosítás büntető elkövetésének gyanúja miatt rendőrségi nyomozás is folyt.

A számok is azt mutatják, hogy a „rajtaütésszerű” ellenőrzéseknek van létjogosultsága, és ha következetesen végezzük, az eredmények sem maradnak el.

Zeleiné Egyed Edit
osztályvezető

Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
illetékességi területén található TSH hulladéklerakók begyűjtési körzete
(2009. július 15. után)

2. ábra

CSÖKKENŐ KIBOCSÁTÁS - JAVULÓ LEVEGŐMINŐSÉG

GAZDASÁGI HANYATLÁS – KEVESEBB EMISSZIÓ

A térség levegőminőségét évtizedeken keresztül a Sajó-völgyi agglomerációba települt villamosenergia-ipar, kohászat, vegyipar és az építőanyag-ipar határozta meg. A gazdasági hanyatlás az ipari emisszió csökkenését eredményezte, napjainkban már a megnövekedett gépjárműforgalom és a lakossági emisszió szerepel az első helyen.

Az Unió csatlakozását követően jelentősen szigorodtak az ipari kibocsátókra vonatkozó határértékek. Az ipari üzemek légszennyezőanyag kibocsátása az utóbbi 15 évben jelentősen csökkent.

SZIGORODÓ RENDELETEK

Az első levegőtisztaság védelmi jogszabály a 21/1986 (VI.2.) MT rendelet volt. Ezt váltotta fel a 21/2001 (II.14.) Korm. rendelet, 10-nél is több végrehajtási miniszteri rendelettel. Ma a szabályozás sokkal részletesebben határozza meg a működési feltételeket, korlátozza a kibocsátásokat, szigorúan szankcionálja a határérték túllépéseket és megkü-

veteli a legjobb technika alkalmazását.

Az uniós csatlakozást követően a légszennyezőanyag kibocsátási határértékek szigorúbbak lettek. Az ország ugyan moratóriumot kapott az egyes határértékek betartására, de ma már valamennyinek lejárta a határideje.

LÉPÉSKÉNYSZERBEN A NAGYKIBOCSÁTÓK

A levegő védelméről

szóló új jogszabályok az ipari nagykibocsátók tekintetében különböző kötelezettségeket állapítottak meg.

A korábbi rendelet bírságokkal és kötelezésekkel próbálta kézben tartani a légszennyezést, de nem ösztönözte a kibocsátás csökkentő beruházásokat. Az új kormányrendeletben megszabtott igen szűk határidő valamint a szigorodó bírságok gyors döntést és változást hoztak.

nyezőanyag kibocsátása a meghatározó. A vegyipari üzemeknél szintén jelentős beruházásokat hajtottak végre a kibocsátás csökkentés érdekében.

A jogszabályi előírásokra a hulladékégetők szintén rekonstrukciókkal (utóégető, füstgáztisztító beépítése) válaszoltak. A nagykibocsátók (erőművek, hulladékégetők, cementgyár) folyamatos emisszió mérőrendszert építettek be, több helyen online adatszolgáltatást valósítottak meg.

A bírság mértéke már jóval nagyobb volt, mint pl. a levegőszennyezést csökkentő beruházás költsége, a nagytűzelő berendezéseknél a kibocsátási határértékek teljesítésére tüzelőanyag váltást (gáztüzelés bevezetése, jó minőségű feketeszen alkalmazása) és technológia-korszerűsítést hajtottak végre. A Mátrai Erőmű például a kéntelenítő berendezés beépítésével Magyarország SO₂ kibocsátás csökkentésére vonatkozó vállalását egy-maga teljesítette.

Az Európai Unióban a cél nem a bírságolás, hanem a határérték feletti légszennyező anyag kibocsátások megszüntetése. Ugyanezt sikerült elérni az új jogszabályokkal és a szigorú szankciók bevezetésével. 2004-et követően valamennyi nagytűzelő berendezés teljesítette az előírásokat.

Az ipari kibocsátások tekintetében a négy nagy erőmű, a két nagy vegyipari komplexum és az egy cementgyár légszeny-

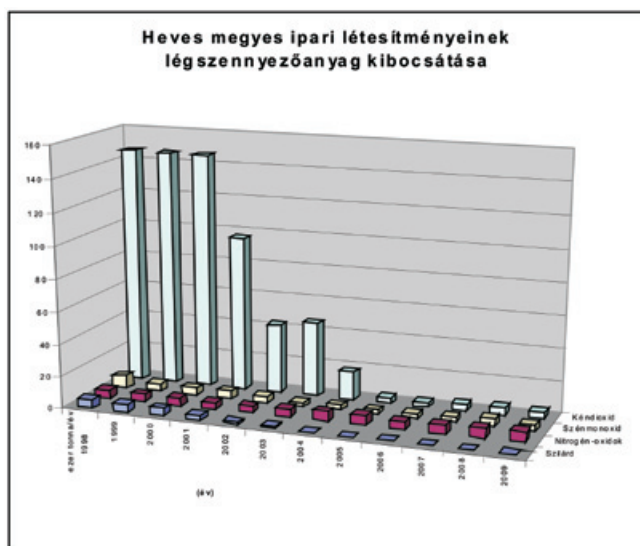
SAJÓ-VÖLGYI LEVEGŐVÉDELMI MONITORING RENDSZER „JICA PROJECT”

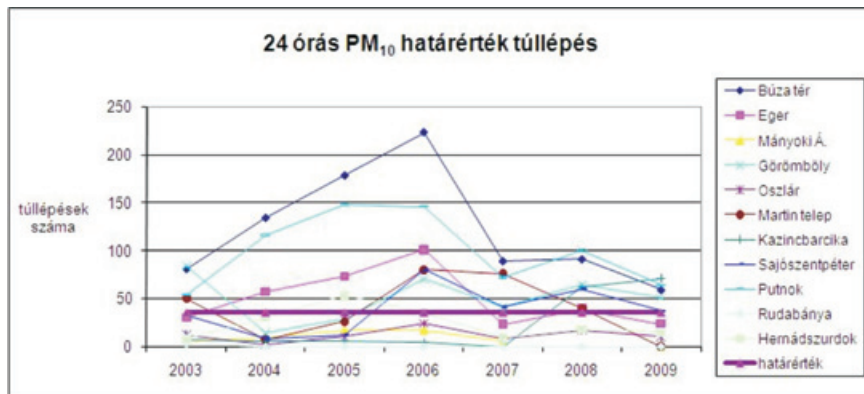
A környezeti levegő minőségét a természeti jelenségek, az emberi tevékenység és a bioszféra folyamatai befolyásolják. A mesterséges eredetű levegőszennyeződés legnagyobb részét az ipar, közlekedés, háztartások tüzelése okozzák, melyek szénmonoxiddal, kén-dioxiddal, nitrogén-dioxiddal, szerves vegyületekkel, valamint finom eloszlású szállóporral szennyezik környezetünket. A környezeti levegő minőségének mérése a 70-es évek közepén kezdődött az KÖJÁL laboratóriumaiiban.

Térségünkben nagy előrelépést hozott a Japán közreműködéssel megvalósult „JICA projekt” 1992-1994. között. Magyar és japán szakemberek közösen felmérték a Sajó-völgy jelentősebb üzemait, emisszió méréssel ellenőrizték 24 nagy telephely kibocsátását, vizsgálták a közlekedési légszennyezés mértékét, alacsony és magas légköri meteorológiai méréseket végeztek. Mivel a nálunk akkor alkalmazott nedves mérési módszerek nem feleltek meg a követelményeknek, ún. kis-monitorok telepítésére került sor. Ezeket a mérőállomásokat a japán fél a projekt befejezése (1994) után a magyar kormánynak ajánlódta így, azok a munkát végző magyar intézmények tulajdonába kerültek.

EGY KÉZBEN AZ EMISSZIÓ ÉS IMMISSZIÓ ELLENŐRZÉSE

Kormányzati döntés alapján 2002-ben az ÁNTSZ-ektől a környezetvédelmi felügyelőségek átvették

a levegőminőség monitorozásának feladatát és az ellátáshoz szükséges eszközállományt, a teljes Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatot (OLM). Ezzel egy kézbe került a kibocsátások és a levegőminőség vizsgálata. Az átvett mérőhálózat műszereinek állapota rendkívül rossz volt. A mérőhálózat fejlesztése, az adatátvitel korszerűsítése után az adatok on-line megjelentek az Interneten. Megoldottuk a mérőállomások távfelügyeletét, ami tovább növelte az adatbiztonságot.

Új komponensek vizsgálatát kezdtük meg a beérkezett BTX, VOC analízisokkal, és lehetővé vált az időközben előtérbe került PM10 komponens megbízható, automatizált mintavétele is. 2004-ben kaptunk egy használaton kívüli mobil mérőbuszt, melynek műszereit KIOP támogatással kicseréltük és így egy korszerű, rugalmasan felhasználható eszközhöz jutottunk. A mobil mérőállomás segítségével vizsgáltuk a Mátrai Erőmű körüli települések levegőminőségét, mértünk a Tokaji Tájvédelmi Körzetben és több lakossági panasz kivizsgálásánál is alkalmaztuk.

A fejlesztések ellenére magas a hálózatban üze-

meltetett műszerek életkora. Előrelépést jelenthet az előkészítés alatt lévő KEOP pályázat.

Napjainkban a PM10, PM2.5 szállópor vizsgálata ismét előtérbe kerül. A hagyományos tüzelőanyag használata fűtési időszakban jelentősen megemeli a szállópor és kén-dioxid koncentrációját.

Kedvezőtlen meteorológiai viszonyok mellett egyre gyakrabban fordul elő tájékoztatási, esetenként riasztási szituáció a magas szállópor értékek következtében. Persze a szmog-helyzet számának növekedését a határértékek szigorodása is okozza. Ebben az évben Kazincbarcika február 23-án, Miskolc, Búza téren március 21-én már elértük a 35. olyan napot, amelyen a levegő PM10 koncentrációjának napi átlaga meghaladta az 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ határértéket.

Jelentős fejlődés történt az emisszió mérés eszközeinél is, korszerű mérőbusszal rendelkezünk, melynek segítségével megbízhatóan ellenőrizhető a területünkön lévő telephelyek légszennyezőanyag kibocsátása. Persze e területen is szükséges a fejlesztés, hiszen a szakmában elfogadott az a felfogás, hogy a

technológiai fejlődés tempója megkövetelné a mérőműszerek, szoftverek 8-10 évenként történő cseréjét.

A LEVEGŐMINŐSÉG VÁLTOZÁSA

Borsod megyében a levegő minőségét elsősorban a közlekedés és a lakossági fűtés határozza meg, az ipari kibocsátók közül pedig a villamosenergia-ipar, vegyipar és építőanyag-ipar. Heves megyében a lignittüzelésű Mátrai Erőmű Rt. hőerőműve a meghatározó emisszió forrás. A légszennyező komponensek közül a kén-dioxid, a nitrogén-oxid és a szén-monoxid koncentráció jóval a megállapított határérték alatt alakul. Tendenciájukat tekintve 2002-höz képest csökkenést mutatnak. Kivétel ez alól a szállópor koncentráció, mely néhány településen jelentős mértékben meghaladja a határértéket.

A levegőminőségre vonatkozó adatok az interneten folyamatosan megtekinthetők (<http://www.kvvm.hu/olm/index.php>).

LEVEGŐMINŐSÉGI TERVEK, PROGRAMOK

A levegőminőség javítása érdekében a Felügyelőség intézkedési programot készített, Borsod megyében a Sajó völgye zónára, Heves megyében pedig a Visonta környéke zónára. A jogszabály Eger kiemelt városra emisszió csökkentésre vonatkozó kötelezettségeket állapított meg. Az Intézkedési program az ipari szennyezőkön túlmenően a lakossági tevékenységből és a közlekedésből származó légszennyezés szabályozását is magába foglalja.

Az intézkedési programok az alábbi internet címen érhető el:

http://www.kvvm.hu/cimg/documents/Visonta_Intezkedesi_Program.pdf

http://www.kvvm.hu/cimg/documents/Sajo_volgye_Intezkedesi_Program.pdf

http://www.kvvm.hu/cimg/documents/Eger_Intezkedesi_Program.pdf

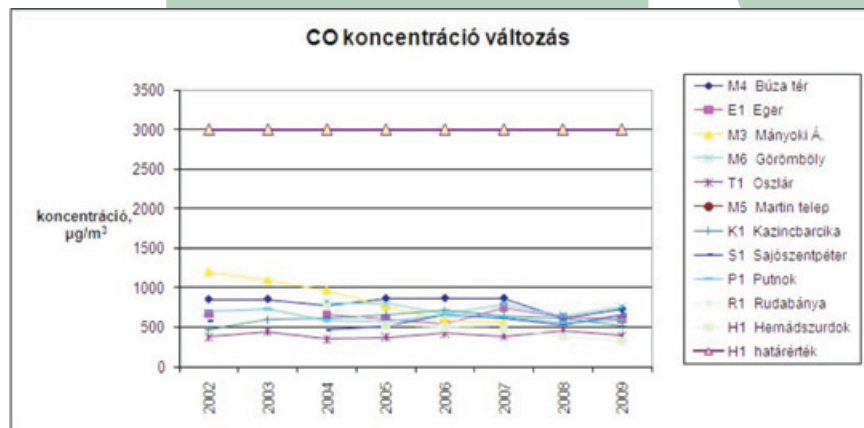
A levegő minőségének hatékonyabb javítása céljából a PM10 határértéket túllépő zónákra levegőtisztaság-védelmi intézkedési tervek készültek.

A szállópor koncentráció csökkentését szolgáló intézkedési program:

http://www.kvvm.hu/cimg/documents/8_zona_miskolc.pdf

A levegőminőség javítása érdekében folyamatosan nyomon kell követni a levegőminőség javítását célzó intézkedési programok végrehajtását, az abban foglaltakat maradéktalanul végre kell hajtani.

Uramné Lantai Katalin

INFORMATIKA

Az elmúlt 20 évben a legnagyobb fejlődési utat az informatika járta be. Csaknem a nulláról indulva (1991-ben mindössze 8 db számítógéppel rendelkezünk), ma közel 300 személyi számítógépet és 12 db szervert üzemeltetünk. Saját levelezőszerverrel rendelkezünk. Az ügyintézők korszerű munkaadomásokon keresztül érik el a belső Novell NetWare hálózatot, ami már több mint 400 végponttal rendelkezik.

A papír alapú belső iratforgalmat folyamatosan minimalizáljuk. A kiadott határozatokat, végzéseket, a szakhatósági állásfoglalásokat 1997-től egy védett elektronikus dokumentumtárban tároljuk.

A minisztérium által üzemeltetett Országos Környezetvédelmi Informatikai Rendszerek (OKIR) telepítettük és folyamatosan frissítjük. Jelenleg minden szervezeti egységre kiterjedően ez 19 alkalmazást jelent. Az informatikai eszközök sokoldalú felhasználása nagyban hozzájárul a szakmai munka döntéshozzához. A hatósági-szakmai munkát térinformatikai rendszer segíti, az ellenőrzések és engedélyek kiadásának megalapozását a különböző (zaj, bűz, légszennyezés) modellek, az eredményes terepi munkavégzést pedig mobil GPS eszközök biztosítják. Felügyelőségünk weboldalát (www.emiktf.hu) folya-

matosan fejlesztjük és a jövőben is igyekszünk minél több információval bővíteni, hogy az ügyfelek tájékoztatása minél szélesebb körű és naprakész legyen.

Kucsma Gábor

FELÜGYELŐSÉGEN HASZNÁLT SZOFTVEREK

Operációs rendszer 313 db, grafikus alkalmazás 1 db, ügyviteli szoftver 268 db, pénzügy-számviteli alkalmazás 9 db, térinformatikai alkalmazás 2 db, vírusvédelmi szoftver 1 db, adatbáziskezelő szoftver 2 db, alkalmazásfejlesztő szoftver 3 db, egyéb 7 db.

Összesen: 606 db

TERMÉSZETI ÉRTÉKEINK - ÉRTÉKŐRZŐ TÁJAK

TÚL A REZERVÁTUM SZEMLÉLETEN

Az emberi társadalom a bioszféra része, attól elválasztva léteképtelen! A természet létünk záloga, védelme közös érdek helyi, hazai, európai és globális szinten egyaránt! A természetvédelem célja és feladata ma már nem csupán a védett területeken vadon élő növények és állatok oltalmát jelenti, a természetvédelemi szakma több évtizede túlnőtt e klaszikus, ún. rezervátum szemléleten.

Napjainkban a természetvédelem középpontjában a bioszféra állapotának, működőképességének, a biológiai sokféleségnek - az élőhelyek és a természetes táji elemek - megőrzése, károsodásainak megelőzése, mérséklése vagy elhárítása áll. Példák bizonyítják, hogy a természeti rendszerekbe történő jelentéktelennek vélt beavatkozások is milyen visszafordíthatatlan változásokat, esetenként ökológiai katasztrófákat okozhatnak (pillangó-effektus).

Mikor vesszük már komolyan az anyatermesztet védelmét? Fel kellene ismernünk végre, hogy a kényelmünket, életszínvonalunk javítását célzó újabb és újabb beruházásokkal, fejlesztésekkel egyre nagyobb mértékben, és visszafordíthatatlanul semmisítjük meg a létünk alapját jelentő földi bioszferát!

A TERMÉSZETIGAZGATÁS VÁLTOZÁSA

A természet- és tájvédelmi igazgatási feladatokat 2005-ig a nemzeti park igazgatóságok látták el. A 29/2004.(XII. 25.) KvVM rendelet 2005. január 1-jei hatállyal szétválasztotta a természetvédelem hatóság

gi és kezelési jogköreit. A természetvédelmi hatósági jogkör a környezetvédelmi felügyelőségekhez került, míg a természetvédelmi kezelési feladatokat továbbra is a nemzeti park igazgatóságok látják el.

A felügyelőségek nem csak a védett területek megővésséért felelősek, hanem a teljes illetékességi terület természetes, természetközeli állapotának, őshonos életközösségeinek, azok élőhelyeinek fennmaradásáért, a táj arculatának, látképének megőrzéséért is. Hatósági-engedélyezési eljárásaink természetesen döntő többségben országos jelentőségű védett természeti területeket - nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek és természeti emlékek - érintenek.

VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

Illetékességi területünkön Magyarország tíz nemzeti parkja közül kettő, az Aggteleki és a Bükk Nemzeti Park található. A Hortobágyi Nemzeti Park egy kis részen érinti.

Az Aggteleki Nemzeti Parkot elsősorban a földtani természeti értékek, felszíni formák és a felszín alatt húzódó barlangok megővéssé hozták létre 1985-ben. A nemzeti park Észak-Magyarország karsztvidékén - a Gömör-Tornai-karszt részeként - a Sajó- és a Hernád folyó között, mintegy 20 ezer hektár területen helyezkedik el.

A Bükk Nemzeti Park (az első hegynyéki nemzeti park) 1977-ben alakult, több mint 40 ezer hektár védett területet foglal magába. A Bükk-hegység változatos karsztjelenségei, barlangjai, szurdokvölgyei,

síklábercei, valamint élővilágának megővéssé. A nemzeti parkon belül vannak kiemelkedő fontosságú, egyedülálló értékeket hordozó területek, melyek fokozottan védettek.

A 38 hazai tájvédelmi körzetből nyolc, a Borsodi-Mezőség, Hevesi Füves Puszták, a Kesznyéteni, Lázberci, Mátrai, Tarnavidéki, Tokaj-Bodrogszeg és a Zempléni Tájvédelmi Körzet, továbbá 27 természetvédelmi terület tartozik illetékességünkbe. Hazánk egyetlen természeti emléke, az „Aggtelek-Rudabánya-Szendrőlés hegység földtani alapszélvényei” is a térség unikális értékeit gazdagítja.

Az országosan védett területek Magyarország mintegy tizedét fedik le, illetékességi területünkön ez az arány közel 15%.

NATURA 2000 TERÜLETEK

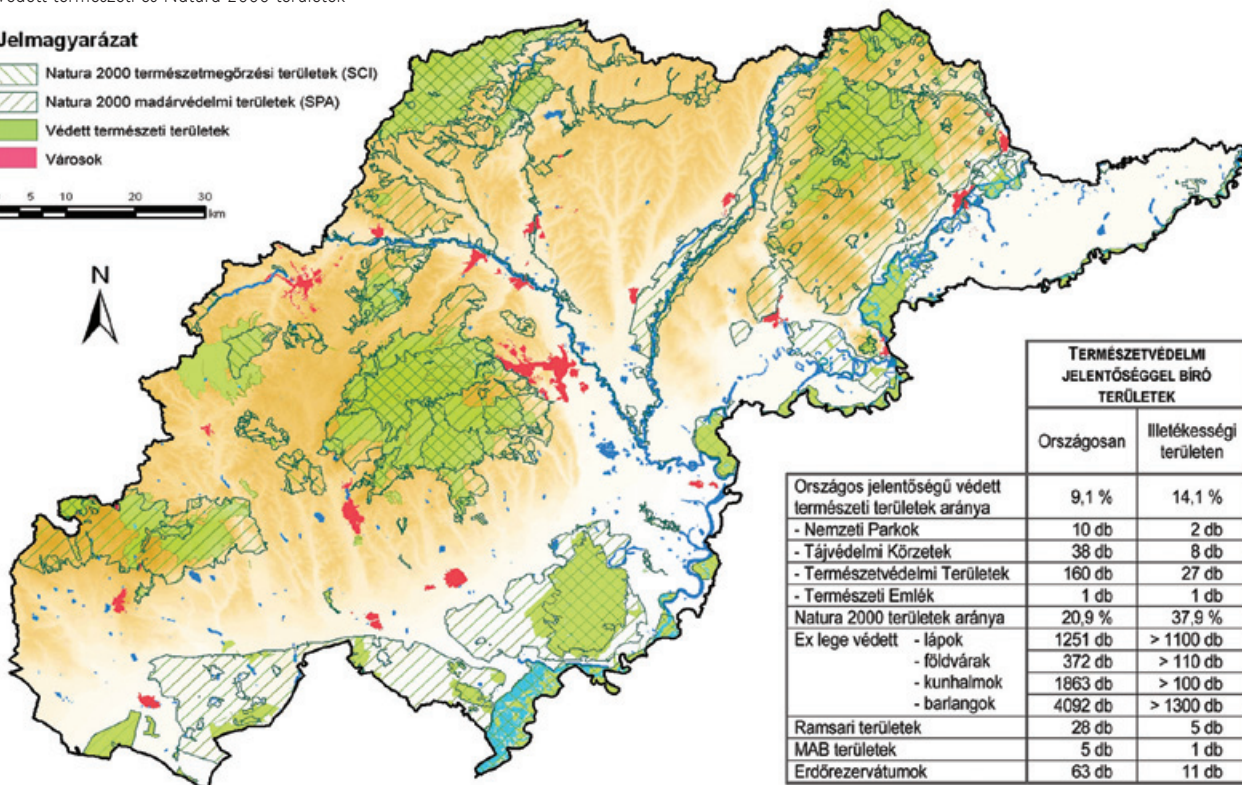
2004-ben a védett területek a Natura 2000 hálózattal területével bővültek, kijelölését az Európai Unió Madárvédelmi- és Élőhely-védelmi Irányelvén alapuló a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet írta elő. A Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhely-típusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmére keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővéssé és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. Hazánk csatlakozásával az EU 6 biogeográfiai régiója kiegészült a pannoni régióval, általa számos olyan fajjal és élőhely-típussal gazdagodott, amely az unió más területein nem fordul elő.

Védett természeti és Natura 2000 területek

Jelmagyarázat

- Natura 2000 természetmegőrzési területek (SCI)
- Natura 2000 madárvédelmi területek (SPA)
- Védett természeti területek
- Városok

0 5 10 20 30 km

TERMÉSZETVÉDELMI JELENTŐSÉGGEL BÍRÓ TERÜLETEK

	Országosan	Illetékességi területen
Országos jelentőségű védett természeti területek aránya	9,1 %	14,1 %
- Nemzeti Parkok	10 db	2 db
- Tájvédelmi Körzetek	38 db	8 db
- Természetvédelmi Területek	160 db	27 db
- Természeti Emlék	1 db	1 db
Natura 2000 területek aránya	20,9 %	37,9 %
Ex lege védett		
- lápok	1251 db	> 1100 db
- földvárak	372 db	> 110 db
- kunhalmok	1863 db	> 100 db
- barlangok	4092 db	> 1300 db
Ramsari területek	28 db	5 db
MAB területek	5 db	1 db
Erdőrezervátumok	63 db	11 db

Megyer-hegyi tengerszem

A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a (1,95 millió ha) lett Natura 2000 terület. Ugyanez az arány az illetékességi területen közel 38 %. A Natura 2000 területek védelmében különösen hangsúlyos a gazdálkodók, ill. a fenntartható, hagyományos gazdálkodási módok szerepe.

A Natura 2000 hálózat jelentős mértékben hozzájárulhat a vidék fenntartható fejlődéséhez. A vidéki munkaerő foglalkoztatásának növelésével, alternatív jövedelemszerzési lehetőségek teremtésével, a vidék turisztikai vonzerejének növelésével, biotermékek kereskedelmével és az agrár-környezetvédelmi intézkedésekkel jelentősen javíthatja a vidék népességmegtartó képességét. A természeti értékek megőrzése és gondozása is járhat gazdasági előnyökkel.

EX LEGE VÉDELEM

A természetvédelmi és a Natura 2000 területek mellett meg kell említeni az ún. ex-lega védelem alatt álló (a törvény erejénél fogva védett) lápokokat, földvárakat, kunhalmokat, forrásokat, barlangokat, víznyelőket és szikes tavakat is. Nyilvántartásunkban több mint 1100 láp, 110 földvár és hasonló számú kunhalom, illetve a több mint 1300 barlang szerepel.

EGYÉB TERMÉSZETI TERÜLETEK

A nemzetközi jelentőségű vizes területekről, különösen, mint a vízmadarak tartózkodási helyéről" szóló Ramsari egyezmény alapján kijelölt területek közül illetékességi területünkön 5 Ramsari terület fekszik: a Baradla barlangrendszer és a hozzá kapcsolódó vizes élőhelyek, a Bodrogszeg, a Borsodi-Mezőség, valamint a Felső-Tisza folyásvidékének és a Hortobágy vizes élőhelyeinek egyes részei.

Az UNESCO 1970-ben indult "Man and Biosphere" (Ember és bioszféra) című kutatási programja keretében ún. bioszféra rezervátumokat (MAB területeket) jelöltek ki, melyek tulajdonképpen "élő laboratóriumként" szolgálnak a természeti értékekkel és természeti erőforrásokkal folytatott, hosszú távon fenntartható gazdálkodás módszereinek kidolgozására, megvalósítására és bemutatására. Ebben nagy szerepe van a hagyományos földhasználati és gazdálkodási módok és kulturális értékek fenntartásának és támogatásának is. Magyarországon jelenleg öt bioszféra-rezervátum található, ebből egy az Aggteleki Bioszféra-rezervátum illetékességi területünkön.

Itt említhetők meg a jogszabállyal kihirdetett Nemzeti Ökológiai Hálózat elemei is, melyek főként a védett területek puffer területei, illetve a jelentősebb vízfolyásokat kísérő „ökológiai zöld folyókat” fedik le országos szinten.

1993 óta folyik hazánkban az Erdőrezervátum Program, hogy ezen állapottokat tükröző erdőkben

emberi beavatkozás nélkül, a természetes folyamatok hosszútávon, zavartalanul érvényesülhessenek. A 63 hazai erdőrezervátumból 11 tartozik hozzánk.

JOGSZERŰEN ÉS SZAKSZERŰEN

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján védett

természeti területen engedély szükséges többek között kutatáshoz, gyűjtéshez, gyepterület legeltetéséhez, kaszáláshoz, erdő-törvény hatálya alá nem tartozó fa kivágáshoz, növényvédőszer alkalmazásához, közösségi rendezvények, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához, közforgalom elől elzárt területen gépjárművel történő közlekedéshez. Engedély kell továbbá védett növény- és állatfajokat érintő tevékenységekhez, barlang kutatásához, barlangban tervezett műszaki beavatkozásokhoz.

A gyepterületek, legeltetése, kaszálása ugyan kedvezően befolyásolja a védett természeti terület ökológiai állapotát, azonban a terület állapota, az ott található védett növény- és állatvilág védelme érdekében a tevékenység csak feltételek mellett végezhető.

A védett természeti területeken sok kutató, egyetemi hallgató kér kutatási engedélyt, melyek eredményei kapcsán szerzett információk a természetvédelmi kezelés során is hasznosíthatók.

Kevesen tudják, hogy az épületeken megtelepedett védett korai-denevérek, molnárfecskek, házi verebek élőhelyeinek megszüntetése is csak szigorú

feltételekkel végezhető. A védett, fokozottan védett barlang, zsomboly sem kutatható engedély nélkül, mint ahogy a különböző közösségi és tömegsport események – teljesítménytúrák, tájékozódási futóversenyek, autóversenyek, táborozás – rendezése is engedélyhez kötött.

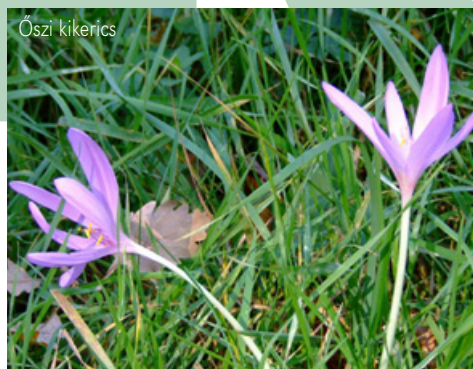
Kiemelt feladatot jelent a Natura 2000 területeken a hasznosítással járó tevékenységek és a védelem céljainak érvényesítése.

Természet- és tájvédelmi érdekeket vízgazdálkodási és a szakhatósági eljárásokban is érvényre juttatjuk. Az építési engedélyezési eljárások során biztosítani kell a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és az egyedi tájértékeknek a megőrzését. Ennek érdekében gondoskodnia kell többek között az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről. Biztosítani kell, hogy a gazdálkodással összefüggő épületek, építmények, létesítmények és berendezések elhelyezése, mérete, formája, funkciója és száma alkalmazkodjon a táj jellegéhez, továbbá gondoskodnia kell a felszíni tájsebeknek a táj jellegének megfelelő rendezéséről, ezáltal téve lehetővé a jellegzetes tájképi elemek fennmaradását.

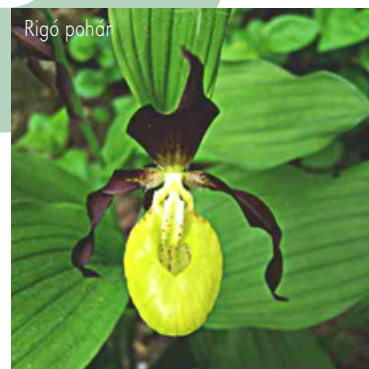
Az elektromos légvezeték létesítése, korszerűsítése kapcsán olyan műszaki megoldások alkalmazását írjuk elő szakhatóságként, amelyek a vadon élő madarakat nem veszélyeztetik, ezáltal a madarak áramütés általi sérülése, pusztulása elkerülhető.

A védett természeti területeken, illetve a Natura 2000 területeken tervezett erdészeti tevékenységek, erdőterületek igénybevitelénél szintén érvényesítjük a természetvédelmi szempontokat.

Bernáthné Szabó Gabriella
Stoll László

Őszi kikerics

Rígó pohár

Aggtelek, ördögstantás

SZAKMAI SIKEREK, PROGRAMOK

HATÁRON ÁTÍVELŐ KAPCSOLATÉPÍTÉS

Részünkről már az uniós csatlakozást megelőzően is felvetődött a környezetvédelmi alapokon nyugvó, közvetlen területi kapcsolatépítés szükségessége. 2005-ben PHARE-CBC támogatással egy ún. „magyar-szlovák határmenti szakértői együttműködés” projekt keretében a Felügyelőség és a Kassa Kerületi Környezetvédelmi Hivatal közötti jobb szakmai és hatósági együttműködést elősegítő progra-

mot hajtottunk végre. Célunk elsősorban a hatósági feladatok kölcsönös megismerése volt. A 3 hónapig tartott program során 2 konferenciára, 15 tanulmányútra, ill. munkacsoport találkozóra került sor. A programban 441 fő szlovák-magyar szakember vett részt, akik 55 ipari, környezetvédelmi, vízgazdálkodási létesítményt és számos természetvédelmi területet tekintettek meg, 51 szakmai előadáson, ismeretető konzultáción vettek részt.

A programról konferenciakötet készült. Háromnyelvű (magyar-szlovák-angol) tájékoztatóban foglaltuk össze a szlovák és magyar környezetvédelmi és

természetvédelmi igazgatás szervezeti rendszerét, működési struktúráját.

A továbblépés lehetőségei között a közvetlen kapcsolattartás, a folyamatos párbeszéd, az összehangolt cselekvés, a közös pályázati lehetőségek kutatása szerepeltek. A projekt sikeres volt. Akkor úgy gondoltuk, hogy a határmenti szakmai együttműködés egy minőségileg új szakaszba lépett. A program átfogó céljairól és további közös projektek alapjait képezhetné volna, sajnos azonban az elmúlt 5 évben a folytatás megrekedt.

Szlovák szakemberek látogatása a Borsod Komló kórházi hulladékkezelőjében

Látogatás a ruzsini tározónál

TISZA-VÍZGYŰJTŐ MONITORING RENDSZER

A Környezetvédelmi Minisztérium és az USA Fejlesztési ügynöksége (USAID) 1996-ban szándéknyilatkozatot írt alá a Dunai Határvízi Szennyezés Csökkentése Projekt keretében automatikus vízminőség-mérő monitorállomások kiépítésére, amelyek a külföldről érkező váratlan vízminőség romlásokat alkal-

mával riasztási szolgáltatást is nyújtanak. A program megvalósítása 1999-ben kezdődött. Három monitorállomás épült meg a Hernád, a Szamos és a Berettyó folyók határszelvényében. A Minisztérium a három monitorállomás és a Rendszerközpont üzemeltetési feladatainak ellátásával Felügyelőségünket bízta meg. Az MS-1 monitorállomás a Hernád folyó szelvényében, Hernádszurdoknál létesült és a Szlovákiából érkező Kassa térségi ipari és kommunális szennyvízbevezetések hatását méri.

Az MS-2 monitorállomás a Szamos folyón Csenger-nél épült és a Kolozsvár, Nagybánya és Szatmár térségi ipari (elsősorban bányászati és fémfeldolgozásból származó), valamint kommunális szennyvizek hatását észleli.

Az MS-3 monitorállomás a Berettyó folyón épült. Ugyancsak a Romániából érkező, főleg olajos és kommunális szennyvezetések monitorozására.

A hernádszurdoki monitor állomás rendszergazda ellenőrzése

A három monitorállomás felszereltsége azonos. Az állomások alpműszerezettsége a vízhőmérséklet, pH, oldott oxigén, vezetőképesség, zavarosság, ammonium ion, TOC, felszíni olaj, klorofill-a, toxicitás (biomonitor) mérésére alkalmas. Az MS-2 (Szamoson Csengernél) monitorállomáson további műszerek mérik a nehézfémek (cink, kadmium, ólom, réz), cianid és nitrát koncentrációt.

A három monitorállomás egységes rendszerben működik, a Rendszerközpontban kialakított informatikai rendszer végzi a mérőállomások észlelési adatainak automatikus, illetve eseti lekérdezését, az állomások táv-, vagy kézi üzemmódú vezérlését, értékelését és tárolását, továbbá szükség szerint végzi a vízminőségi riasztás végrehajtását. A szerver az óránkénti mérési adatokat egyúttal a rendszer internetes honlapjára is továbbítja, ahol azok az érdeklődő szakemberek és a nyilvánosság részére mindenkor hozzáférhetőek.

A honlap címe: <http://www.rivermonitoring.hu>

20 ÉVE KÖR-KÉP

Az Új Kör-Kép egyidős a felügyelőséggel. Ez nem kis idő egy lap életében. Az 1991. januári beköszönő szám óta folyamatosan megjelenik. Az első 10 évben havonta, szerényebb külsőben, kétszínű nyomással, 2001. januártól 4 oldal színes borítóval, tartalmában és designban is megújulva, de már csak kéthavonta jelent meg, az utóbbi időben pedig (takarékosági okokból) negyedévente.

Magyarázatra szorul, hogy fejlődésben miért szerepel mégis a XXII. évfolyam. Mivel a lap elődjének a Kör-Kép-nek az alapítása még az ÉKÖVÍZIG-en 1999-ben történt, a Felügyelőség megalakulásakor az „Új” szócskával kívántuk jelezni, hogy új szervezet alakult, új lappal. Ugyanakkor a névazonossággal a folytonosságot és azt is jeleztük, hogy a (helyi, országos és globális) környezetvédelmi problémákról kívánunk olyan körképet adni, amelyben az átlag olvasó, a szakember, de a környezeti neveléssel foglalkozó pedagógus is talál hasznos információt.

A lap az elmúlt két évtizedben 16 oldal terjedelemben, 1500 példányban jelent meg. Eljutott az illetékességi területen levő iskolákba, önkormányzatokhoz, Borsod és Heves megye országgyűlési képviselőihez, a Környezetvédelmi Bizottság tagjaihoz, egyes felsőoktatási intézményhez, társhatóságokhoz, zöld szervezetekhez.

A próbaszámtól az egyes lapokat áttekintve szinte minden fontosabb környezetet érintő kérdésről, eseményről, változásról találunk benne írást, kordokumentuma az elmúlt évtizedeknek.

Abban bízva szerkesztettem (csináltam) eddig is és ez után is ezt a kis újságot, hogy talán sikerül közvetíteni azt a szellemiséget, amellyel a ránk bízott teremtett világ megőrzésére talán cseppnyi esélyünk lehet.

/Sallai/

EMBERI VISZONYLATOK

Nőnap 1999.

Az, hogy az elmúlt 20 év során a jog- és hatáskörünkbe utalt hatósági, szakhatósági, szakigazgatási feladatainkat teljesítettük, szakmai sikereket értünk el, az nem csak az egyes emberek teljesítményén, hanem a közösség belső kapcsolatain, emberi viszonylatain is nagyban múlt. A napi munkán

Köztisztviselői nap 2002.

Futballtorna 2008.

túl közös kirándulásokra, az évente megrendezett felügyelőségek labdarúgó tornájára, a jó hangulatú köztisztviselői napokra, nőnapokra és még

Nyugdíjas találkozó

15 éves a Felügyelőség

számtalan közösséget erősítő rendezvényre tudunk jólesően visszaemlékezni. Az eltelt 20 év során több mint kollégánk vonult nyugdíjba, velük csaknem minden évben találkoztunk egy-egy rövid beszélgetésre. A mellékelt néhány kép ezeket az eseményeket örökítette meg.

FELELŐSSÉG A KÖRNYEZETÉRT ÉS A JÖVŐ NEMZEDÉKEKÉRT

„Mindig csak azon kötelességünkről szólunk, melyekkel szüleinkhez köttetünk, azokról soha vagy ritkán, melyekkel gyermekeink iránt tartozunk, holott ezek még szentebbek.”

/Széchenyi/

A környezetvédelmi törvény kiemelten kezeli a környezeti nevelés, képzés hatékonyságának növelését, mert csak így érhető el a természeti és emberi környezet állapotának megalapozott és tartós javulása. Ennek szellemében támogatjuk és segítjük az óvodákban, általános- és középiskolákban folyó környezeti nevelést, oktatást, szemléletformálást.

Éveken keresztül eredményes kapcsolatot ápolunk a miskolci Nebuló Általános Iskolával, közösen ünnepeltük meg a Föld Napját „Hogy a Föld zöld maradjon” címmel. A rendezvényen évről-évre több száz óvodás és kiskisiskolás vett részt. A programban vers- és mesemondó verseny, környezetvédelmi vetélkedő, rajz-

verseny, játszóház, faültetés egyaránt szerepelt. Hasonlóan jó a kapcsolatunk a szirmabesenyői Színei Merse Pál Általános és Művészeti Iskolával és még számos más általános iskolával is.

A középiskolák közül jó együttműködés ápolunk a miskolci Gábor Áron-, a Kós Károly Építőipari Szakközépiskolával. Az itt folyó környezetvédelmi oktató tevékenységet laboratóriumi bemutatók biztosításával és előadások tartásával segítjük.

Hasonlóan jó a kapcsolatunk a Földes Ferenc- és az Avasi Gimnáziummal. Előbbiben a dr. Árokszállási Zoltán biológiai versenyt, utóbbiban a dr. Less Nándor földrajzversenyt támogatjuk.

A környezeti nevelési mintaiskolák közül a Tokaji Ferenc Gimnázium és Szakközépiskolával jó a kapcsolat, ahol az iskolában folyó teljes tevékenységet áthatja az ökológiai szemlélet.

A környezetvédelem jeles napjai közül elsősorban a Föld Napjáról, a Víz Nap-

járól és a Környezetvédelmi Világnapról emlékezünk meg. A Környezetvédelmi Világnapon évek óta nyílt napot rendezünk. Reggeltől estig iskolás gyerekek százait fogadjuk, akiknek csoportosan bemutatjuk a laboratóriumot, demonstrációs méréseken, biológiai vizsgálatokban, zajmérésen, levegőtisztasági mérésen vesznek részt. Az utóbbi években az irodaépület homlokterében az utcán a megemlékezés látványos.

Valljuk: ha a környezetvédelem területén átütő eredményt akarunk elérni, azt nem elsősorban a több hatósági munkával, hanem a közgondolkodás megváltoztatásával tudjuk elérni, amit már az óvodában el kell kezdeni. Szilárd erkölcsi, etikai alapokon nyugvó környezetkultúra a feltétele az emberi társadalom, a Föld fenntarthatóságának.

/Sallai/

AZ ÚJ ÉVEZRED DILEMMÁI

Az emberi történelem kezdetétől 1900-ig tartott, amíg a Föld népessége 1,6 milliárdra szaporodott. Harminc év alatt alig 25 %-kal növekedett, 1930-ban még nem érte el a 2 milliárdot. A következő 30 évben már 50 %-kal gyarapodva 1960-ra elérte a harmadik milliárdot, a negyediket már közel fele ennyi idő alatt 1977-re elérte. Az ötödik milliárd eléréséhez már csupán 12 évre volt szükség. A Föld népessége az ezredfordulón (1999-ben) meghaladta a 6 milliárdot. Jelenleg közelítjük a 7 milliárdot. Az emberiség létszáma még e század közepe előtt túllépheti a 10 milliárdot.

A XXI. század számunkra kulcsfontosságú kérdései az édesvíz, az erdők, a fajok élőhelye, az óceáni halállomány, a biológiai sokféleség, a Föld légköre.

Évtizedekkel ezelőtt a növekedés határai a távoli jövőbe veszttek. Most az ökológiai korlátok áthágása következményeként az összeomlás víziója fenyeget.

Múlt év tavaszán már egyszer leírtam e lap hasábjain a pénzügyi világból vett következő példát, melyet csak azért ismétetek meg újra, mert jellemzőbbet és szemléletesebbet nehéz lenne találni, s az azóta történtek tovább erősítették, hogy a tapasztalható ökológiai és gazdasági válság egy tőről fakad. A globális túllövésre és összeomlásra az ezredfordulón, a világtörténelmünk bekövetkezett „dot.com buborék” kipukkanása az egyik legszemléletesebb példa. Itt a buborék az érdekek dinamikáját illusztrálja a pénzügyi világban. A példában 1992 és 2000 között irreálisan megnőtt a részvé-

nyek értéke (ami hosszú távon nem volt fenntartható), majd három éven keresztül egyfolytában zuhanásban volt, míg elérte a minimumot. Amikor elkezdődött az összeomlás, már senki sem tudta megakadályozni. Mértékadó vélemények szerint a „dot.com buborék”-hoz nagyon hasonló túllövést és összeomlást fog tapasztalni a globális erőforrások korlátlan használatával és a szennyezőanyag mértéktelen kibocsátásával kapcsolatban is a világ.

2008. novemberben egy újabb „buborék” kipukkanásának voltunk a tanúi és az elszenvedői. A pénzügyi-gazdasági válság jó alkalom lehetett volna, hogy elgondolkozzunk a válság valódi okain. Mindvégig pénzügyi válságról és gazdasági recesszióról szólt a közbeszéd, annak környezetvédelmi és morális aspektusairól alig esett szó, pedig ezek nagyon is összefüggenek.

Lehet-e egyáltalán fenntarthatóságról beszélni mai globalizálódó világunkban, amelyben az individualizmus, a versenyszellem, a rövid távú szemlélet uralkodik?

Felismerjük-e a világ természetes korlátait és azokhoz igazítjuk-e gazdaságunkat, vagy tovább növeljük az egy embert eltartó földterületet, az ökológiai lábnyomot, amíg már késő lesz visszafordulni?

Vajon olyan világ elé nézünk-e, amelyben a gyorsuló változás végképp kiszalad a kezünk közül, és összeomlik az az ökológiai rendszer, amelytől gazdasági, társadalmi, politikai intézmény rendszereink stabilitása, az egész emberiség jövője függ?

/Sallai/

ÚJ KÖR-KÉP

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG LAPJA

SZERKESZTŐSÉG: MISKOLC, MINDSZENT TÉR 4. • TELEFON: 46/517-300
FELELŐS SZERKESZTŐ: SALLAI FERENC • FELELŐS KIADÓ: DR. KOPÁCSI ÉVA
ISSN: 2062-218x